

PEDAGÓGIAI PROGRAM

NAGYASSZONYUNK KATOLIKUS ÓVODA

ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

K A L O C S A

Tartalom

I. BEVEZETŐ	4
I. 1. Köszöntő	4
I. 2. A katolikus intézmény küldetése	5
I. 3. Intézményünk küldetésnyilatkozata	7
I. 4. A múlt – „Iskola a határon”	8
I. 5. A jelen	10
I. 6. Helyzetelemzés	11
I. 6. 1. Az iskola infrastruktúrája.....	11
I. 6. 2. Személyi feltételek.....	11
I. 6. 3. A tanulói létszám adatai.....	12
I. 6. 4. Tanulmányi helyzet.....	12
II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	15
II. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai	15
II. 1. 1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	15
II. 1. 2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai	15
II. 1. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai	16
II. 1. 4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	17
II. 2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
II. 2. 1. A személyiség fejlesztés általános feladatai.....	18
II. 2. 2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	23
II. 2. 3. A tehetség kibontakozását segítő tevékenységek	25
II. 2. 4. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	29
II. 2. 5. Egészségnevelési és környezeti nevelési program	31
II. 3. A szocializáció és a közösségfejlesztés programja	42
II. 3. 1. Gyermekek- és ifjúságvédelem	42
II. 3. 2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	46
II. 3. 3. Közösségfejlesztés.....	50
II. 3. 4. A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlődési lehetőségei.....	58
II. 4. Az iskola hitélete, ünnepei, hagyományai	60
II. 4. 1. Az iskolai kultúra.....	60
II. 5. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	71
III. A NAGYASSZONYUNK KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM MŰKÖDÉSE	81
III. 1. Helyi tanterv	81
III. 2. Helyi Tanterv az új NAT 2020 alapján	87
III. 2. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	96
III. 3. Az iskola magasabb évfolyamára történő lépés feltételei	101
III. 4. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei továbbá a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének formája	102
III. 4. 1. A jutalmazás és a büntetés	104
III. 4. 2. A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	107
III. 4. 3. A fegyelmező intézkedések alkalmazásának elvei és formái:.....	108
III. 4. 4. Magatartás	112

III. 4. 5. A tanuló szorgalom minősítésének feltételei:	113
III. 5. Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	114
III. 5. 1. A követelményrendszer alapelvei	114
III. 5. 2. Ellenőrzés, értékelés, osztályozás	115
III. 6. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	127
Házi feladatok íratásának szabályai, elvi alapjai.....	127
III. 7. Szöveges értékelés az első évfolyamon	128
III. 8. A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program.....	133
III. 9. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	139
III. 10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	150
IV. ÉRETTSÉGI VIZSGÁKRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOZÁS	
PANDÉMIA ESETÉRE	152
V. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ÉRVÉNYESSEGI	
RENDELKEZÉSEK	153
V. 1. Érvényességi ideje.....	153
V. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	153
V. 3. A pedagógiai program módosítása	153
V. 4. Legitimáció.....	160

I. BEVEZETŐ

I. 1. Köszöntő

„Menjetek el az egész világra
és hirdessétek az evangéliumot
minden teremtménynek” / Mk 16,15/

Sok év telt el amióta e szavak elhangzottak. Felszólítás– Küldés–Hívás. Örök érvényű keretek. Egyházi katolikus intézmény pedagógiai programját olvassa az, aki most nyitogatja ezeket a lapokat. Egyház és Tanítás Egyház és Iskola elválaszthatatlan, egymást erősítő fogalmak, kapcsok, alapkövek.

Már az első század nagyhírű iskolákat vonultatott fel Alexandriában, Antióchiában. Pogány filozófusok keresték, kutatták, ízlelgették az Istent, s benne a megtestesülő igazságot. Krisztus volt az, akinek személyében maga az igazság öltött emberi alakot. A katolikus iskolák ezt az igazságot hirdetik a tudomány különböző területein keresztül. A műveltség, a hit útján vezetik tanítványaikat ehhez. Hívásunk a Tanítóhoz vezetni tanulóinak. Nagy a felelősségünk; s ezt csak az alázat fényében szemlélhetjük és tehetjük. Nevelni, növelni, felnőni segítjük a ránk bízottakat, ahogy alapító anyánk

Alix Le Clerc feladatul kapta: „Neveld, míg felnőtt!” „Mi csak a hajtást gondozzuk, – a világra nem mi hoztuk– s az áldó napsugarakat Isten adja. Ránk ez a feladat bízott. Ajándékokat kaptunk az Úrtól, sok kis ajándékot, akikre vigyáznunk kell.

I. 2. A katolikus intézmény küldetése

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenkinek előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai, kollégiumi nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezte el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskola legsajátosabb katolikus jellegét. Ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az alapvető küldetését, az egészséges emberi személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán reméljük egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda és iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetekből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb, „ A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelnük óvodákat, az iskolákat, kollégiumokat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatok teljesítésében.”²

A katolikus iskolában az oktatásnak és nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tenniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

---

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon 7,8,14.oldal

² Egyházi Törvénykönyv (CIC.796.1.kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2 kánon)

Minden nevelési és oktatási intézmény pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha a pedagógusokat és minden dolgozóját – ügyviteli, technikai dolgozó–áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek.

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel a felszínre kell hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A Teremtő Atya vele kapcsolatos szándékait kell kifürkésznünk és megvalósításában segítenünk.

I. 3. Intézményünk küldetésnyilatkozata

A Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek nevelési elveit szem előtt tartva igyekszik nevelni és oktatni.

Három éves kortól tizennyolc éves korig vállalkozunk erre a feladatra a kezdetektől A felnőtté válás első lépcsőjéig. Célunk, hogy a kisgyerekkortól átvezetve tanult, vallásos embereket neveljünk. A korszerű ismeretek, a klasszikus műveltség és a természettudományok művelésén túl a természetfölöttire való nyitottságot igyekszünk kibontakoztatni.

Az intézményünk katolikus,— bár más-más fokon –de a közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben s ezt ki is nyilvánítja. Szerzetesrend intézménye vagyunk és a Máriás lelkiséget kell tanítványainkba is beleoltani. Ez a szolgálat, a készség, a nyitottság és együttérzés szelleme.” Senkinek sem ártani, mindenkinek használni! „–gondolatát kell életre kelteni a XXI. Század lehetőségei és követelményei között. A keresztény hit elemeit kell ötvöznünk a tudományokba rendeződött emberi tudástartalom megismerésével.

Törekvésünk, hogy ne sziget–lélet éljünk; nyitunk a helyi-városi és egyházmegyei közösségek felé is.

- Küldetést teljesítünk a katolikus Egyház és a magyar nemzet szolgálatában.
- Oktató-nevelő munkánkat az iskola működésében érdekelt intézmények társadalmi csoportok, diákok és szülők igényeinek figyelembevételével a hatályos jogszabályok alapján szeretnénk végezni – Isten dicsőségére.
- Tevékenységünk fő célja a lelki élet elmélyítése, a nevelési folyamat tökéletesítése, fejlesztése, amelynek során a társadalmi– tanulási tapasztalatok és ismeretek széles tárházát kívánjuk nyújtani.
- Biztosítjuk az oktató– nevelő munkához a szükséges szociális, pszichológiai, metodikai és technikai háttérrel.
- Arra törekszünk, hogy intézményünk–a biztonságérzet és elfogadó szeretet megtapasztalása révén– legyen igazi otthon tanulóink számára.

I. 4. A múlt – „Iskola a határon”

A Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium története a tagintézmények története.

A város szerzetesközösségünk nevében is szerepel, jelezve ezzel, hogy Fourier Szt. Péter és Alix anya szándékát - a gyermekek lelki-szellemi nevelését - ezen a helyen, e nép szolgálatában kívánjuk megvalósítani.

Kalocsa a Solti-síkság déli részén elterülő kalocsai Sárköz központja, a Duna-Tisza-közé legrégebb városa. A XVIII. sz. első harmadában indult meg a katolikus egyházhoz sok szállal kapcsolódó szellemi élet felvirágzása. Patatic Gábor érsek 1733-ban papneveldét, Batthyány Lajos érsek 1765-ben gimnáziumot alapított. Később a gimnázium a piaristák kezéből a jezsuiták fenntartásába került.

Száz évvel később Kunszt József már a nőnevelésre is gondolt, s Kalocsára hívta az iskolanővéreket. Megépítette számukra a templomot, valamint azt az iskolakomplexumot, amelynek újraindítása - természetesen a mai kor elvárásainak megfelelő formák között -, most van folyamatban. Óvoda, elemi iskola, polgári, óvónő- és tanítóképző működött az akkori zárdában.

Egy szerzetesrend története, iskolák története személyes emberi sorsok egymáshoz kapcsolódó sora írta és írja e történetet.

Határ – éles-e vajon, vagy átfolyik egymásba a múlt és a jelen? A mai új iskolát a régi zárdaépülettől egyetlen ajtó választja el. Valóban ilyen könnyű lenne az átmenet? Most igen; de ehhez az ajtóhoz sok-sok év küzdelme, lemondása kellett. Több ezer nővér áldozata, munkája, imája, negyven év száműzetése, az újrakezdés bizonytalansága, merész elképzelések, határozott, jó döntések - a Szentlélek irányításának elfogadása kellett.

Az iskola, mint intézmény találkozóhely. Intézményeinkre különösen igaz ez a megállapítás. A múlt hagyományainak és a jövő életének találkozási pontja. Találkozik benne a múlt felhalmozott ismeretanyaga, tapasztalata a jelen fiataljaival, s a jövő felnőtteivel.

Történelmi adatok és a teljesség igénye nélkül emlékezünk a múltra, az alapkövekre, a négyszázötven éve megalakult szerzetesrendre. Lotharingiára, Fourier Szt.

Péter és Boldog Alix Le Clerc lelkes, de nehéz indulására, a terjedés és vándorlás éveire, Németország, Csehország kolostoraira.

A magyarországi történetírás lapjai 1860. szeptember 7-ével kezdődnek. Franz Mária Terézia főnöknő cseh és magyar nővérekkel, jelöltekkel érkezett Kalocsára, Kunszt József kalocsai érsek meghívására. Egy tanító rend tette meg hazánkban első lépéseit. Mi innen számítjuk intézményeink történetét.

Októberben kinyíltak az iskola kapui s elkezdődött a munka. Kalocsa volt a fészek, ahonnan később a szélrózsa minden irányába elindultak a nővérek: Dunántúl, Felvidék, Bácska, Erdély, Róma.

Kezdetben segíteni akarás, majd a kényszer, az üldöztetés hajtotta a nővéreket Torontóig, Kínáig, Ausztráliáig. Ennek ellenére elsősorban magyarországi rend maradt. Kilencven év alatt közösségünk a hazai tanító rendek közül a legnagyobb lett az országban.

1950-ben „leltárba kellett venni” házainkat, iskoláinkat, még nővéreinket és diákjainkat is. Az akkori adatok: 943 nővér, 72 iskola, 3 tanítóképző, 1 óvónőképző, 3 líceum, 1 mezőgazdasági középiskola, 11 polgári iskola, 31 általános iskola, 23 óvoda, 2 főiskolai otthon, 1 iparitanuló-otthon, 1 árvaház.

12500 tanítvány előtt záródott be az a kapu, amely 1860 óta nyitva állt.

A szerzetesrendek, köztük a miénk is, megélték a 40 éves „pusztai vándorlást”. A szétszórás évei következtek. Az Úristen érlelte, készítette leányait az új korszakra. Miközben a nővérek plébániákon egyházközségekben, családoknál vagy börtönökben, munkatáborokban, egyháziaknak alapított szövetkezetekben élték mindennapjaikat, a régi Alma Materben a nevelői hivatásra oktattak – nővérek nélkül.

Tanítóképző működött, amely 1957-ben átalakult tizenkét évfolyamos, majd nyolc évfolyamos ének-zenei iskolává – amely iskolaszervezetet egyébként semmiféle törvény nem szentesített, s melynek a korhű jogtörténeti elemzése még várat magára.

I. 5. A jelen

Az említett negyven év, 1950 - 1990 között mutatkozott ugyan fellendülés a városban, de a gazdasági recesszió Kalocsát is elérte. Ma a hátrányos helyzetű települések közé tartozik. Kevés a munkalehetőség, az ipar leépült, a mezőgazdaság haldoklik - annak ellenére, hogy itt van a Duna-menti fűszerpaprika-termesztés -, feldolgozás és nemesítés központja.

A város területe 53,18 km², 11 km²-nyi belterülettel. Vonzáskörzetébe 19 település tartozik. Lakosainak száma (1999-es adat) 17.807. Lakásállománya 7200 fölött van. Nagy az elvándorlás a városból. Néhány üzemen kívül (paprikafeldolgozó, műanyagipar, nyomda) alig van munkalehetőség. Az Állami Fogház több embert alkalmaz, de belügyi állomány és katonai alakulat nincs már Kalocsán. Az értelmiségi fiatalok nem találnak itt megélhetést. A gyerek születések száma igen kicsi.

A hely közel 250 éve jelentős iskolaváros -, jelenleg középfokú intézményei jelentősebbek. Egy kihelyezett főiskolai kar működik, a városfejlesztési koncepciók egy új főiskolát ígérnek. Ezen kívül nyolc óvoda és három általános iskola van. Rajtuk kívül két másik középfokú intézményben is többcélú képzés folyik. A középiskolák mindegyike más profilú vagy szerkezetű ugyan, de mindegyikük a létért küzd. Talán az 1765-ös alapítású állami Gimnázium kivétel ez alól, mely a legstabilabb intézménynek mondható. Velük szemben – velük együtt – próbálunk és kérünk teret iskolánk számára.

Az intézmény jelene:

Bár az alapítás éve történelmet idéz és tiszteletet parancsol – intézményünk mégis fiatal. A kilencvenes évek váltoásaival új helyzet teremődött a szerzetesrend – a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek életében: újraindították intézményeiket. 1994-ben az óvodát, Szent Anna Katolikus Óvoda néven, 1996-ban pedig a Nagyasszonyunk Katolikus Általános Iskolát. 1997-ben a rend és az akkori iskolavezetés elindította a középiskolai képzést is. 2001-ben az igények kielégítésére ehhez kapcsolódott a kollégium, amely közös igazgatás alatt áll, valamint 2004 szeptemberétől az óvoda is mint tagintézmény csatlakozik az iskolához.

Két intézmény egység alkotja tehát intézetünket:

- Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda
- Nagyasszonyunk Katolikus Általános Iskola és Gimnázium.

I. 6. Helyzetelemzés

I. 6. 1. Az iskola infrastruktúrája

Az iskolaépület minden igényt kielégít. 1998-ban épült 10000m² - en. Egy-egy tanulóra ideális fedett és fedetlen alapterület jut. Külön osztálytermek, kellő számú szaktanterem és szociális létesítmény áll a tanulók rendelkezésére. A párhuzamos osztályok elhelyezése – a kis létszám miatt – most még nem jelent gondot. A csoporttermek egy része osztályteremként funkcionál. A csoportbontások, fakultációk, szakkörök és tanórán kívüli tevékenységek szinte maximális kihasználtságot jelentenek a kisebb létszám ellenére is.

Az iskola épületével a szülők és a gyerekek elégedettek, a pedagógusok a hibákat, a célszerűséget vagy annak hiányát érzékelik.

Az állagmegóvás, a kapacitás kihasználása fontos feladat. A sport-csarnok, konyha, ebédlő, számítástechnika-termek, nyelvi laborok jobb hasznosításán el kell gondolkodni, és történtek is már lépések e téren.

A taneszköz-ellátottság fejlesztésre szorul. Főként a középiskolai képzéshez szükséges eszközök beszerzése fontos. Mind a szaktárgyi eszközök; mind az audiovizuális eszközök, informatikai hálózat bővítésére oda kell figyelni. Az írásvetítők, fénymásolók hiányoznak, illetve fejleszteni kell őket.

A számítógéppark is felújításra szorul. Internet-hozzáférés van a sulinet, illetve a most megújuló sulinet-programon keresztül. A pedagógusok és diákok is egyre nagyobb érdeklődéssel használják fel az új információhordozókat.

I. 6. 2. Személyi feltételek

A többcélú intézmény az alkalmazottak számának és képzettségének növekedését követeli meg.

Létszámunk a törvényes előírásoknak megfelel. Jelenleg 44 pedagógus van az iskolában; az egyéb alkalmazottakkal együtt 65 fő. A tantestület fiatal (35 év az átlagos korhatár). Az elmúlt néhány év alatt átalakult, részben kicserélődött a tantestület. A régi iskola pedagógusai a tantestület egyharmadát képezik.

I. 6. 3. A tanulói létszám adatai

Iskolánk tanulóinak létszáma 472 fő.

1-8. évfolyamunk párhuzamos osztályokkal működik, s a középső szinten 26 fős létszámok vannak, ezek a mutatók mégis elgondolkodtatók. Fiatal intézményünk az útkeresés időszakát éli. Bizonyításra vár, hogy van-e létjogosultsága egy felekezeti (nemzeti) értékeket valló iskolának az érseki városban. Bár a beiskolázási körzetünk országos, alapjában mégis Kalocsáról illetve a környező településekről iratkoznak hozzánk.

Az okokat vizsgálva megállapítható, hogy a város összlétszáma csökken. Igen kevés a születések száma.

A gimnáziumi képzésnek még nincs hagyománya az iskolánkban. Bár több osztályunk már leérettségizett és bejutott a felső fokú intézményekbe, ez még nem elegendő bizonyíték. Még sok a kételkedés, a bizonytalanság a szülőknél.

Sokan nagyobb nyitottságot várnak az intézménytől. Több energiát kell fektetnünk az iskolai PR és marketing területére.

Fennállhat értékrendi válság is, amely az évek során a szülőknél és/vagy diákokban kialakult.

I. 6. 4. Tanulmányi helyzet

Az iskolai beszámolók anyagából egyértelműen látható, hogy az alsó tagozat egységesebb képet mutat; egyenletesen jó teljesítményével szinte minden egyes tantárgyból. Ez az itt dolgozó pedagógusok lelkiismeretes, egymásra figyelő, együtt gondolkodó munkáját dicséri. A tanulmányi versenyeken matematika, nyelvtan, környezetismeret tantárgyakból megyei, országos első helyezéseket érnek el.

A középső szint is még viszonylag egységes. Az ötödik osztályból a hatodikba lépés nem jelent különösebb nehézséget. A tanulmányi átlagok a négy egész körül mozognak. Az kompetenciamérések ezen a szinten az országos átlagnál magasabb eredményeket mutatnak mindkét vizsgált területen (magyar, matematika).

A kisgimnazistáknál már tapasztalható visszaesés. Az iskola tanulmányi átlaga a 3,8-4 körül mozog, egy-két reál tárgy képez ez alól kivételt. A kompetenciamérések eredménye még itt is az országos átlag felett van, úgy hogy ehhez képest a kilencedik osztályban maradók teljesítménye már nagy eltéréseket mutat. Ez mind a matematikai, mind az olvasási készségekre vonatkozik.

A jövő feladata eldönteni, mi legyen hangsúlyosabb a képzésünkben – a humán vagy a reál tudományok. A történelem, matematika és informatika oktatására a szabad órakeretből plusz órákat biztosítottunk.

Emellett növelni szeretnénk a tanulási morált, rádöbenteni, beláttatni a tanulókkal, hogy a tanulás és a tudás érték. Vissza kell szerezni a műveltség a tudás értékének rangját. Ez azért is fontos feladat, hogy tudatosabban lehessen megszervezni a fakultációkat, ahol a közép illetve emelt szintű érettségire való felkészítés történik. A gyerekek eddig (kevés kivételtől eltekintve) kevés céltudatossággal és határozott elképzelés nélkül választottak tantárgyakat, pedig ott ideális körülmények között – igen kis csoportban – tanulhatják az adott tárgyat. Lehetőség van differenciált és elmélyült munkára, így a 11. évfolyamon már kialakulhat az érdeklődési irány, amely meghatározza a pályaválasztást.

Az elmúlt évek során azt tapasztaltuk, hogy tanulóink szinte mindannyian jelentkeznek felsőfokú tanulmányokra. Az érettségi-felvételi mutatóink igen kedvezőek, 4, 1 körüli érettségi átag és közel 100%-os felvételi arány.

Mégsem lehetünk elégedettek. Szakmai, módszertani kultúránk fejlesztésre vár. Nagy kihívások, feladatok állnak tantestületünk előtt. Folyamatos önképzés, továbbképzés biztosíthatja azt, hogy tanítási – tanulási tevékenységünk hatékonyabb, eredményesebb legyen!

I. 7. A pedagógiai program törvényi háttere

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXC. Törvény a Nemzeti köznevelési törvény
- Egyházi Törvénykönyv II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról,
- 2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 45/2014. (X.27.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről,
- 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló rendelete,
- 7/2014. (I.17.) Kormány rendelete
- A mindenkori tanév rendjéről szóló rendelet
- 110/2012. Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
- 51/2012. EMMI rendelet a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásának rendjéről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai

II. 1. 1 Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A katolikus iskola nevelési alapja és központja Krisztus. A személyiség megismerése közben kell felfedezniük a világ titkait, összefüggéseit. Az ismeretek bővülése során a transzcendens világra is legyenek nyitottak, fogékonyak!

Pedagógiai tevékenységünk:

- Keresztény értékrendre épül.
- Iskoláinkban hangsúlyt kell, hogy kapjon a nevelés
- Alapvető az egyházi és nemzeti hagyományok ápolása
- A pedagógus személyiségével nevel- a katolikus iskolák sajátos jellegének
- biztosítása rajtuk múlik
- A tudás jelentősége nagy; ám értékkonfliktus esetén az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél
- Fontos a követelmények belátáson alapuló betartása, amely belső igénnyé válik
- A fegyelem és önfegyelem kialakítása és fejlesztése döntő
- Az igényes követelmények meghatározása és teljesítése következetességet tételez fel.

II. 1. 2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

- A keresztény értékrend talaján művelt emberré, kiegyensúlyozott érett személyiséggé, tisztességes és emberséges boldogságra képes emberré váljanak, akik életüket, szemléletüket transzcendens alapokra helyezik.
- A partnerek elégedettségét törekszünk kielégíteni, ha értékrendben azonosulni tudnak elvárásainkkal, mint hitbeli fejlődés, tudás, emberség, fegyelem, továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- Ismeretet közvetítsen, alapvető képességeket, készségeket fejlesszen.
- Megalapozott, személyes értékrendet alakítson ki

- A diákok esztétikai, morális szemléletének alakítása; kommunikációs és kognitív képességeinek fejlesztése fontos
- A tudás, mint értéknek az elfogadtatása
- A kudarc-és sikertűrés készségeinek a fejlesztése
- Önálló, felelősségteljes állásfoglalás, felelősségtudat kialakítása
- Hatékony szakmai munkával fejleszteni a tanulók önálló, problémamegoldó, gondolkodó képességét, a kreativitást
- Liturgiába való bekapcsolódás ösztönzése- értelmi, érzelmi azonosulás kialakítása
- Példaképek állítása
- Magyarságtudat erősítése az európaisággal harmóniában
- A kultúrált szórakozás igényének kialakítása és megteremtése
- Az emberi személy méltóságának megláttatása

II. 1. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

- Az iskola feladata vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását.
- Segítse elő a tartós, mély értelmi-érzelmi élmények szerzését; az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló programokban, az órákon és a tanításon kívüli tevékenységben
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések megismerését; a morális kérdések megítélését osztályfőnöki, hittan órán, lelki napokon; közösséget érintő intézkedésekben, vezetői döntések során és a tantárgyak elsajátításakor
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal.
- Gyakoroltasson életkoruknak megfelelő döntési helyzeteket!
- Mutasson fel elismert világi és egyházi eszményképeket- tudósok, művészek, szentek példáit-. Láttassa meg, hogy minden korban tanítanak, minden helyzetben követendőek.
- Személyes meggyőződés, keresztény világkép kialakítását formálja, érzelmi- szellemi megerősítésüket támogassa személyre és konkrét közösségre lebontott feladatok alapján.
- Törekedjen azon hátrányok csökkentésére, amelyek a gyerekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.

II. 1. 4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

- A módszereknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz értelmi és érzelmi fejlettségéhez és a pedagógusok szakmai felkészültségéhez, személyiségéhez.
- Az eljárásokat kombinálni kel. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét.

Módszerek:

- A meggyőzés módszere (oktatás, példaadás, példaképállítás, önbírálat, tudatosítás)
- Tevékenység megszervezésének módszere (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek)
- Magatartásra ható ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret)
- Jutalmazás formái (szóbeli, írásbeli, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyjutalom, díj alapítás, átadás, ösztöndíj)
- Büntetés (szóbeli- észrevétel, feddés, intés, dorgálás, határozott rendreutasítás,
- Osztályfőnöki figyelmeztető -intő -rovó; igazgatói büntetések hasonló fokozatai, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba helyezés)

II. 2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II. 2. 1. A személyiség fejlesztés általános feladatai

„Micsoda az ember – mondom–
    hogy megemlékezel róla?
    És az embernek fia,
    Hogy gondod van rá?”
    /Zsolt/

Az Isten az embert önmagához hívta meg, az Ő szeretetére. Minden emberi lét célja, hogy Isten meglássa benne saját arcát, mert ki-ki elmondhatja önmagáról:

„Egy Isten-arc van eltemetve bennem...” A pedagógiai tevékenységünk ezt az isteni arcot szeretné a felszínre hozni.

„Gyermek volt. Érzékeny és törekeny, ártatlan és egyszerű. Gyengéd volt, hogy ahányszor csak arra gondolok milyen gyengéd volt, megrendülök; szemembe könnyek gyűlnek. S ez a gyengédség az ő legfőbb ereje. Ez a szelídség, ez az alázat. A finomság, a tapintat, az előzékenység, az udvariasság, a báj, a türelem, a diszkréció. Azért megfoghatatlan, mert ilyen egyszerű. Azért olyan erős, mert olyan gyenge. Azért mindenható, mert alázatos. Erről ismerem fel az embert, aki az ő legfőbb tulajdonsága. Nem az elkápráztató tehetség, nem a nagyság, a hatalom, a siker, a bámulatra méltó arányok, a hős, a szépség. Nem! A diszkréció, a bizalom, az ártatlanság- a leghalkabb hang.” Ezen a halk hangokon kell nekünk „játszanunk” Istennel és Istennek!

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig. „ Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek és mielőtt kijöttél anyád méhéből megszenteltelek.” írta Jeremiás.

Feladatunk ezt az Isten által ismert és megszentelt személyt megismertetni önmagával; talentumait felszínre hozni és mint Jézus az ingatag Simonból kősziklát, Kefást faragni.

Célkitűzéseinket konkrét pedagógiai feladatokon keresztül érthetjük el:

A hitre nevelés területén

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyerek hitéleti múltjához
- A példakép Krisztus. Olyan Krisztust követő, családját, népét, hazáját szerető, múltját hagyományait ismerő személyiség kialakítása a feladat, aki:
  - Helyes önértékeléssel, önfegyellemmel rendelkezik
  - Felismeri az értékeket
  - Nyitott mások felé
  - Józan, megfontolt másokért lemondó
  - Szelíd, alázatos
  - Türelmes
  - Alapos
  - Mértékletes
  - Belső csendre, elmélyülésre törekszik
  - Istenhez és embertársaihoz hű
  - Felelősséget érez önmagáért, másokért és a teremtetett világért
  - Tiszetelettudó
  - Bűnbánó és megbocsátó
- Szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint önmagamat hármas egységének kialakítása és megerősítése. Tudni mi a jó és a rossz.

Tevékenységi forma:

- Jelen van az iskola teljes körű nevelő munkájában, főként azonban a hittan órákon, osztályfőnöki órákon, lelki napokon, szentmisében

A tanulók értelmi nevelése:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése (rádió, Tv, könyvtár, Internet, írott sajtó)
- Hatékony tanulási módszer kialakítása
- Információk közötti tájékozódás, eligazodás
- Kreatív gondolkodásmód elsajátítása
- Megismerés képességeinek fejlesztése
- Önismeret, céltudatosság kialakítása
- Kifejezőképesség fejlesztése
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátítása, valamint az ezekre épülő differenciálás

A tanulók erkölcsi nevelése

- A tanulóknak fel kell tudniuk ismerni az alapvető magatartási, társadalmi normákat, s ezeket el kell fogadniuk.
- Pozitív szociális szokások kialakítása

Tevékenységi forma:

- Tanórák,
- Fakultatív foglalkozások,
- Szakkörök

A tanulók érzelmi nevelése

- Az élő és élettelen természet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre, aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A helyes arány kialakítása az érzelmekben

A tanulók nemzeti nevelése

- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése
- A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetés, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése A hazaszeretet érzésének felébresztése

Tevékenységi forma:

- Magyar- történelem- osztályfőnöki órákon;
- Hittan órán
- A közös ünnepi megemlékezések alkalmával
- Kalocsa ezer éves történelme; István király és intézkedései; a kalocsai érsekség története; neves építészeti alkotások

A tanulók állampolgári nevelése

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése
- Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt
- Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai-és a helyi közéletben való részvételre.

Tevékenységi forma: Történelem és osztályfőnöki órákon; hittan órán

A tanulók munkára nevelése

- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása
- Az Isten terveinek megvalósítása az állapotbeli kötelességek teljesítésében
- A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása

Tevékenységi forma: Az iskola teljes körű nevelő munkájában megnyilvánul

A tanulók testi nevelése

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a mozgás iránti igény felkeltése
- Egészséges, edzett személyiség kialakítása (úszás oktatás; fakultatív lovaglás, karate)
- Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása
- Az arra rászorulóknak könnyített és gyógytestnevelés foglalkozás szervezése

Tevékenységi forma: Testnevelés, biológia, osztályfőnöki órák, hittan óra, közös kirándulások.

Környezetvédelemre nevelés: A természet tiszteletére és megóvására nevelés

Tevékenységi forma:

- Szakórákon, osztályfőnöki órákon, erdei iskolában, tanulmányi kiránduláson valósul meg.
- Biológia, természetismeret szakkörökön, környezetismeret órákon

A tanulmányi kirándulások és erdei iskola a személyiségfejlesztésnek nagyon tág lehetőséget biztosít ugyan, de az iskola csak akkor tudja ezeket a tanítási órákon kívüli programokat pedagógiai programjába betenni, ha a szülők írásbeli nyilatkozatot adnak arról, hogy ők finanszírozzák a kirándulást, illetve az iskola pályázatokból teremti meg az anyagi erőforrásokat.

Ennek a következménye az is, hogy ezek nem kötelezőek; s az itthon maradó diákokat az iskola fogadja tanítási óra keretében egy másik osztályban az adott napon, vagy napokon.

Az iskola és a fenntartó sem vállalja a teljes költségét ezeknek a kirándulásoknak és programoknak. Az iskola egyéb pénzforrásokról illetve szülők segítségével tudja ezt a jövőben vállalni.

„Fiam!

Ifjúkorodtól kezdve fogadd el az intést,

Akkor vénségedig eléred a bölcsességet!

Úgy járulj eléje, mint a szántóvető,

Akkor várhatod bőséges termését.

Mert egy kevéssé fáradoznod kell munkájában,

De csakhamar ehetsz is gyümölcséből.”

/ Sirák fia/

II. 2. 2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

„Az elveszettet megkeresem,
az eltévedtet visszavezetem,
a gyengét megerősítem” / Ezekeiel/

Tanulóink előképzettségében a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak különbségek. Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése fontos feladat. A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

A tanulási kudarc okai:

- Szociális hátrány
- Értelmi képesség
- Rész képességzavar
- Tartós betegség
- Fogyatékoság
- Születési rendellenességből adódó fogyatékoság
- Életkori sajátosság

Fejlesztés az alsó tagozaton:

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettsége. A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes, ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai.

Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató – nevelőmunkája eredményes legyen.

A pszichikusan iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az alsó tagozatos folyamatok dominanciája jellemző.

Fontos:

A személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése – ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.

A gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása. Mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Ezekon kívül fontos felmérni a vizuo-preceptuomorfos, az akusztikus – és nyelvi képességeket, az emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét, valamint a test finom – és nagymozgásait. A felmérésekhez segítséget nyújtanak a különböző vizsgálsorok és programok (pl. Porkolábné Balogh Katalin: Mozgásfejlesztő program; Brigitte Sindelar: „De jó, már én is tudom” – programcsomag; Goodenough-féle vizsgáló eljárás; Meiner Ildikó: Én is tudok olvasni stb.) és ily módon megismerhető a várható, vagy már kialakult tanulási zavar háttere. Megtudható, hogy a gyermek mely részképesség – gyengeségek miatt igényel fejlesztő foglalkozást. Ilyen felméréseket iskolánkban fejlesztő pedagógus hiánya miatt nem végzünk, hanem szoros kapcsolatban állunk a Nevelési Tanácsadóval, aki a későbbiekben is gondoskodik a fejlesztésről amennyiben szükség van rá.

Iskolánkban a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése e következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportbontásos oktatás
- napközi otthon
- tanulószoba
- felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a pedagógusok ez irányú továbbképzéseinek támogatása

Megoldásai: Felső tagozat

- Korrepetálás
- Differenciált felzárkóztatás
- Fejlesztő pedagógia
- Nevelési tanácsadó szolgálat segítsége
- Osztályon belüli tanulócsoport
- Kis csoportos foglalkozás

II. 2. 3. A tehetség kibontakozását segítő tevékenységek

A tehetséggondozásról általában:

A tudomány és a technika ugrásszerű fejlődése, a társadalom átalakulása a jövő emberétől megköveteli, hogy a tanultaktól eltérően is tudjon önállóan látni és dolgozni, képes legyen folyamatosan megújulni. A tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztése: a megfigyelőképesség és emlékezőképesség fejlesztése; az analízis, a szintézis, az analógia, az általánosítás és specializálás segítségével a konstruktív problémamegoldó gondolkodás és ítélőképesség alakítása; pontos és megbízható munkára, önellenőrzésre, önálló véleményalkotásra nevelés. Egy-egy osztályon belül nagy különbségek vannak a tanulók tudásában és képességeiben. A tehetséges ill. lassabban tanuló (és nem érdeklődő) gyerekeknek nem lehet eredményesen tanítani ugyanazt a tananyagot, ugyanolyan mélységben és ugyanazokkal a módszerekkel. A nehezebben tanulókkal több időre van szükségük az alapvető eszköztudás begyakorlásához, ugyanakkor ha a tehetséges tanulókkal nem lépünk túl ezen, akkor képességeik nem fejlődnek, elidegenedhetnek a tantárgytól. Ehhez mindenképpen alkalmazkodni kell a nevelőnek, de természetesen az igényszintet nem leszállítva, ez csak differenciálással oldható meg. A differenciálás sikere mindenkor függ a pedagógus és a tanuló kapcsolatától. Fontos, hogy a tanuló mindenkor a segítőszándékot lássa megnyilatkozásainkban. Az előbbre jutást, az eredményességet meg kell tapasztalniuk. El kell fogadni, hogy a jobb eredményt munkával lehet elérni, mégpedig önálló munkával.

A tanórán kívüli tehetséggondozásnak jó színtere lehet a szakkör (ált. iskolában), tudományos diákkör (gimnáziumban). Nagyon fontos lenne általános iskolában a szakkör, ahol alkalom lenne a versenyekre való készülésre, házi versenyek rendezésére, irányított egyéni képességfejlesztésre. Gazdagíthatjuk, erősíthetjük az egyes tantárgyakhoz fűződő érzelmi viszonyt, erősíthetjük az önbizalmat és így esélyeik növekednének az országos kiírású versenyeken is, és később az OKTV-én is. Elképzelhető az is, hogy egy-egy 11.-12. évfolyamos tanuló vezessen szakkört alsóbb osztályokban. Iskolai komplex csoportos versenyt is lehetne szervezni két-két évfolyam részére és ezt kapcsolni egyházi vagy állami ünnephez.

Tehetség, képesség kibontakozását segítő gyakorlati tevékenységek

Alapelv a korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása.

Cél: gondolkodni, beszélni, cselekedni tanítani.

Feladat:

- Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése.
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Hatékony tanulási-tanítási stratégiák megtanítása.
- Önálló tanulás és önművelés megalapozása
- Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása (szép magyar beszéd, olvasási kultúra kialakítása).
- A kommunikációs képesség sokoldalú fejlesztése, önálló véleményalkotás, érvelés tanulása.
- Humán és reál értékek egyenrangúságának, egyensúlyának biztosítása.
- Korszerű természettudományos ismeretek. A számítógép, mint munkaeszköz használatának elsajátítása.
- Idegen nyelv: alapszintű elsajátítása, alkalmazni tudás
- Könyvtárhasználat, önképzés
- Művészeti nevelés
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő szellemi terhelés biztosítása
- A versenyképes tudás megalapozása.

- A tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő differenciált oktatás. A tehetséges tanulók versenyre való felkészítése. A megszerzett tudás hasznosítása önálló feladat megoldásokban.
- A folyamatos önképzés képességének és igényének kialakítása.
- A sikeres továbbtanulás megalapozása.
- Felkészítés az iskola által javasolt belső vizsgákra.
- Továbbtanulás megalapozása: a tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő, többszintű oktatási formák biztosítása:
  - csoportbontások
  - emelt óraszámok
  - emelt szintű oktatás 11-12. évf.
  - nyelvvizsgára való felkészítés.

A gimnázium minden tanulójának kötelessége, hogy ismerje a magyar irodalom gyöngyszemeit, helyesen használja szóban és írásban egyaránt a magyar nyelvet. Fontos követelmény, hogy pontosan, szabatosan, választékosan tudják magukat kifejezni anyanyelvükön. Ugyanakkor a XXI. sz. elején, az Európai Unió közösségébe haladva tudomásul kell venni, hogy csak akkor tudunk a határainkon túl élő emberekkel érintkezni, ha nem csak magyar nyelven, hanem minél több idegen nyelven is tudunk kommunikálni. A számítástechnikai ismeretek napjainkban már alapismeretnek számítanak: nincs olyan munka, amit informatikai ismeretek, a számítógépek használata nélkül el lehetne végezni.

A fenti célok eléréséhez a humán és reál tantárgyak megfelelő emelt óraszámú történő oktatása szükséges. Az informatika elsajátítása akkor hatékony, ha korszerű, külön számítógép előtt tanulhat a tanuló.

A 11. –12. évfolyamon lehetőséget kell adni arra, hogy a szabadon választható órák keretéből minden tanuló 2 tantárgyat heti további 3 órában tanulhasson, amelyek segítségével az emelt szintű érettségire, a felsőfokú oktatási intézményekbe való felvételre készülhetnek fel.

A fakultatív idegen nyelvi órák segítségével biztosítani kell a felkészülést a középfokú nyelvvizsgára.

A tehetséges tanulók felkészítése tanulmányi, sport és kulturális versenyekre:

- egyéni felkészítés
- szakkörök beindítása különböző érdeklődésű, tehetségű tanulók képességeinek kibontakoztatásához
- diáksportkör keretén belül lehetőséget adni a tanulóknak a mindennapos testnevelésre, és a versenyekre való felkészülésre.
- diákkör (a diákok szerveződésében)

Ezeknek a céloknak az eléréséhez szükséges a kiemelkedő tehetségek kiválasztása már a 9. osztályban. Ezek után személyre szabott oktatási munkával lehetséges olyan felkészítés, amelynek eredményeképpen sikeres versenyzők lehetnek, dicsőséget szerezve az iskolának.

A mindennapos testnevelési foglalkozások segítségével a sportversenyekre felkészülési lehetőségek biztosítása mellett az egészséges életmódra nevelés is fontos feladat. Ezeknek a feladatoknak az ellátásához szükséges, hogy az egyéni és csoportos felkészítéshez a megfelelő órakeret rendelkezésre álljon.

II. 2. 4. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, valamint a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Cél:

A tanulók beilleszkedésének megkönnyítése, a magatartási zavarok enyhítése, korrekció elősegítése.

Ehhez rendelt feladatok:

- családlátogatás
- a tanuló személyiségének feltérképezése (megfigyelés)
- tevékenykedtetés (feladatok, szerep-, báb-, és drámajátékok)
- pótló-, korrigáló-, helyettesítő nevelés
- értő figyelem
- énközlés, beszélgetés
- egészségvédő, mentálhigiénés programok szülőknek, diákoknak
- pedagógusok szakirányú továbbképzése

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók többnyire problémás családokból jönnek. Környezeti hatásra szocializációjuk, személyiségfejlődésük lelassul, azaz kevesebb ismerettel rendelkeznek, mint hasonló életkorú és adottságú, de rendezett családi háttérű társaik. Fontos tehát ezen tanulók korrepetálása, továbbá az elmaradt szoktatás pótlása. Az ismeretek pótlása sikerélményhez juttatja a gyermeket, javítja énképét, önértékelését, növeli önbizalmát. Mindez javítja a gyermek pozícióját iskolai csoportjában.

Alkalmazható pedagógiai módszerek:

A beilleszkedési (magatartási nehézségekkel küzdő tanulók korrekcióját) mindig a gyermek /fiatal megnyerésével kell kezdeni. Hiszen a gyermeki értelem csak akkor hajlítható, ha az érzelmi háttér rendezett. Ezt a célt szolgálják a tanulókat érdeklő témájú előadások, az

őszinte beszélgetések, ill. szerepkörrel, feladatokkal való felruházásuk. Fontos továbbá, hogy mindennemű korrekciónak a pedagógus előzetes feltáró munkájára kell épülnie. Ez a tanuló életelözményeinek, attitűdjeinek, kötődéseinek, céljainak, motivációinak, személyiségjegyeinek megismerését jelenti. Erre épülhet azután a gyermek személyiségének fejlesztése.

Korrigáló nevelést olyan, súlyos traumát elszenvedett, személyiségzavarral, küzdő tanulók esetében kell alkalmazni, akik megrázkódtatásukat önmagukban képtelenek feldolgozni. A helyes viselkedés elsajátítását motiválhatjuk jutalmazással, büntetéssel, következetes követeléssel illetve szoktatással.

A helyettesítő nevelésre akkor van szükség, ha a gyermeknek nincsenek szülei, vagy szülei nem alkalmasak személyiségének fejlesztésére. A gyermek keresi a tekintélyszemélyt, akivel megbeszélheti gondjait, örömeit, a „világ dolgait” és aki vele megkülönböztetett, egyedi módon törődik. A korrekció hatékonyságát döntően befolyásolja, hogy a gyermek mennyire képes azonosulni a céllal, ami pedig jórészt a pedagógushoz fűződő viszonyának függvénye. Iskolánkban sok pedagógus alkalmazza – Rogers és Gordon nyomán – az értő figyelem és az énközlés módszerét is. Ezek célja, hogy segítse a tanulót, hogy önmaga találjon megoldást problémájára.

A korrigálás további eszközei: a kötődés és a beszélgetés. A pedagógus személyes gondoskodásával, szeretetével, megértésével átsegítheti a gyereket a súlyos válságokon. A beszélgetések során a pedagógus a társadalomban értékesnek ítéltet erősítse (dicsérettel, elismeréssel), a hibásat, célszerűtlent pedig javítsa.

Iskolánkban egyre több pedagógus preferálja a humanisztikus pedagógia jeles képviselői – Gordon és Montessori – nyomán a gyermekközpontú hozzáállást, azaz erőszak és feszültségmentes légkörben, a hatalom gyakorlása nélkül hatni, befolyásolni. Ez a szemléletmód a pedagógus empátiájára és toleranciájára épül és nagy hangsúlyt fektet a tanulók belső motivációjának – önfegyelem, önuralom – kifejlesztésére.

Hisszük, hogy a korrigálás eszközeit hittel, szeretettel, következetesen alkalmazva, egyre több tanuló építi le hibás viselkedésformáit, módosítja érzelmi viszonyait, erkölcsi normáit. Ezt követően pedig fokozatosan, újra fel is építi önmagát, de már a társadalom által elfogadott értékrendnek megfelelően.

II. 2. 5. Egészségnevelési és környezeti nevelési program

„Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok
és az Isten Lelke lakik bennetek?

Ha valaki az Isten templomát megrontja,

Megrontja azt az Isten.

Mert az isten temploma szent, ezek vagytok ti...

Dicsőítsétek az Istent a ti testetekben és lelketekben.” / 1 Kor/

Alapelvek, hosszú távú célok

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepet e környezeti rendszerben.

Kialakítja az emberben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségévé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára. Azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

Az iskola hitvallása

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal, a szülők és a környék lakóinak környezet – és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú célok:

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének) mint, létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak vissza állítására harmóniára törekvés.
- A bioszféra és biológiai sokféleség megőrzése.

Hosszú távú pedagógiai célok

- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- a környezet tudatos magatartás és életvitel segítése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggésének feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi, problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- globális összefüggések megértése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése
- helyzetfelismerés, ok – okozati összefüggések feltárása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás

Konkrét célok és feladatok

- helyi célok megfogalmazása – madárvédelem, faültetés, Vajas-csatornánál mérések végzése energiatakarékosság, papírgyűjtés
- értékek, gondok – megoldás módjai
- hagyományok megőrzése, védelme – iskola városi és családi szinten
- szülőkkal, közvetlen környezettel kommunikáció fejlesztése
- a legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése

- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés, testnevelésórákon, óraközi szünetekben, uszodában, DSK programokon, napközis foglalkozásokon

Nagy forgalom: Közlekedési bizottság növelése „kisrendőrök” reggeli, szolgálata – gyalogos közlekedés segítése. Közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása. KRESZ-vetélkedők. Biciklitároló az iskola udvarán.

Zaj csökkentése: Fák ültetése, speciális ablaküvegek.

Légszennyezés csökkentése; gyomtalanítás, növények gondozása, pótlása – szülők segítségével.

Tiszta egészséges környezet: Papírgyűjtési akciók, egészségkárosító anyagok eltávolítása (kémia tanár) előadások ezekről az anyagokról.

Játszóter létesítése: A gyerekek mozgásigényének kielégítése – fából készült mászóakák környezet és gyermekbarát eszközök bővítése.

Iskolabelső: Tiszta meghitt környezet állandó fenntartása – festések, dekoráció, falitáblák, kiállítások, a gyermekek munkáiból, élősarok, akvárium, mellékhelyiségek, tisztán tartása, dohányzásra külön helyiség kialakítása (tanárok részére), gyakori szellőztetés, lábtörlők, váltócipők alkalmazása.

Energia-felhasználás: takarékos fűtés, fűtőtestek megfelelő szabályozása.

Világítás: egészséges és takarékos.

Vízhasználat: víztakarékos öblítés; csapok karbantartása, víztisztítók alkalmazása.

Csatorna: környezetbarát tisztítószerek alkalmazása (ecetsav, szóda, bórax, szódabikarbóna)

Iskola udvara: gondozott növények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása, biztonságos ajzat.

Iskolai étkeztetés: egészséges, minőségileg megfelelő összetételű ételek, italok.

Az iskola eszközellátottsága: A tanítás, nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése, egészséges személyiség. Tantermekben (szaktanterem) írásvetítő számítógép, Tv, videó, falitáblák, esztétikus dekoráció, szemléltető anyagok, digitális fényképezőgépek, időjárás megfigyeléséhez eszközök, szakkönyvek, feladatlapok.

Tanórai keretek

- tantárgyba beépítve
- erdei iskola
- tanulmányi kirándulás
- sportnap
- osztályfőnöki órákon környezet – és egészségvédelmi témák
- testnevelés

Tantárgyi lehetőségek:

Magyar nyelv és irodalom: Ismerjék meg közvetlen természetes – mesterséges környezetük értékeit, bemutató irodalmi alkotásokat. (mesék, mondák, népdalok). Sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

Történelem: Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra; az életmódra, közösségi normák alakulására. Ismerjék meg a helyi értékeket, alakuljon ki bennük

Idegen nyelv: Váljanak érzékenyék a természet, szeretetére. A jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével legyenek érzékenyek a hazai, környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit. Alakuljon ki bennük a nemzetközi felelősség a környezettel szemben.

Matematika: Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával. Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni. Legyenek képesek reális becslésekre. Alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Környezetismeret: A tanulók ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel. Ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények, egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében. Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természetismeret: A tanulók váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére.

- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- környezettudat, felelősség érzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

Fizika: Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat valamint az élő és élettelen közötti kölcsönös hatásokat. Ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia: Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére. Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait.

Földrajz: Értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodás módjukat, világszemléletüket. Értsék meg, hogy a társadalom – földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet. Ismerjék meg; szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit.

Biológia: Ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit. Ismerjék meg az élőlények alapvető szerkezeti – működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok – okozati összefüggéseket. Ismerjék meg a környezet – egészségügyi problémákat. Legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére. Sajátítsák el a test – lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

Egészségtan: A tanulók ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait. Sajátítsák el az elsősegélynyújtás technikáját.

Testnevelés: A tanulók fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket. Legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés a sport nélkülözhetetlen és élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban az együttműködés és a tolerancia fejlesztéséhez. Igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök és a tornaszerek. Sajátítsanak el régi magyar, mozgást igények népi játékokat, táncokat. A tanév elején a központilag megállapított tanóra számban az iskola sportjellegének alapján kialakítja a testnevelő tanár a foglalkozások rendjét és a tantermi beosztást. Versenyben való részvétel a benevezett versenyekhez való igazodás döntő, figyelembe kell venni a házi versenyekből a városi, járási, megyei versenyek időpontját.

Az iskolában korosztályok szerint hat korcsoportban van.

- Alsó tagozatosok I-II.
- 5.-6. osztályosok III.
- 7.-8. osztályosok IV.
- 9.-10. osztályosok VI.

Iskolánk specialitása: labdarúgás, röplabda, kézilabda

Délutáni foglalkozás heti 4 óra.

Úszásoktatás – 3. osztályban 15 alkalommal tanóra keretén belül.

Fontos, hogy a tanórák, foglalkozások nagy részét a szabadban tartják.

Gyógytestnevelés évente 2-3 fő jár rendszeres uszodai foglalkozásokra – iskolaorvosi felmérés alapján.

Tehetséges tanulók egyesületek felé áramoltatása – magasabb szintű képességfejlesztés.

A testnevelésből érettségizők számára – fakultációs foglalkozások.

Osztályfőnöki óra: Évfolyamokra lebontva; foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával. Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten Pl. egészséges táplálkozás, életmód, reklámok hatása, törvényi intézkedések.

Erdei iskola

A 4. osztály év végén 1 hetes erdei iskolában tanul. A helyszín változó, előzetes megbeszélés és szülőkkel történő egyeztetés után alakul ki.

A helyi élővilág megismerése, annak megóvásának módjai – helyi szakemberek vezetésével. Ősi foglalkozások megismerése és kipróbálása szerepel a heti tervben.

E programot csak akkor vállalja fel az iskola, ha a szülők anyagi támogatást adnak és tudják meghatározott keretösszegig finanszírozni. Minden tanév elején az érintett osztályok szülei szavaznak és írásbeli határozat születik arról, hogy ezt ők anyagilag támogatják. E nélkül az iskola nem szervezi meg ezt a programot. Ennek következménye az is, hogy ez a 2004-2005-ös tanévtől fakultatív program lesz; az itthon maradó gyerekek részére tanítás lesz.

Tanulmányi kirándulás

Szervezését a szülővel történő egyeztetés előzi meg. Évekig tartó határozott terv alapján történjen a kirándulás. Egy – egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy táj megismerése céljából. Az országjáró kirándulások során komplex, ismeretek nyújtására kell törekedni és ez által a tanulók személyiségét fejleszteni. Nemzeti Parkok, múzeumok, vadas parkok, botanikus kertek.

E programot csak akkor vállalja fel az iskola, ha a szülők anyagi támogatást adnak és tudják meghatározott keretösszegig finanszírozni. Minden tanév elején az érintett osztályok szülei szavaznak és írásbeli határozat születik arról, hogy ezt ők anyagilag támogatják. E nélkül az iskola nem szervezi meg ezt a programot. Ennek következménye az is, hogy ez a 2004-2005-ös tanévtől fakultatív program lesz; az itthon maradó gyerekek részére tanítás lesz. A kirándulási napok száma maximálisankettő hétköznap lehet.

Kirándulási terv:

Amennyiben az osztálykirándulásokat a szülők hajlandók finanszírozni, a szülők kívánságait is figyelembe vesszük, de az alábbi javaslattal élünk. Úgy gondoljuk, hogy ezek az évek alatt lefedjük egész Magyarország területét; s a nemzettudat, hazaszeretet, nemzeti érzés ápolása alapvető fontosságú. Az erdélyi utazás a Határtalanul pályázat keretében valósul meg.

1. osztály	Kalocsa és környéke
2. osztály	Szeged vagy Kecskemét
3. osztály	Ópusztaszer
4. osztály	Erdei iskola
5. osztály	Budapest – állatkert, vidámpark
6. osztály	Veszprém, Tihany, Nagyvázsony
7. osztály	Erdély
8. osztály	Eger és környéke
9. osztály	Németországi cserekirándulás
10. osztály	Fakultatív
11. osztály	Fakultatív

Sportnap:

Szülőkkel összefogva DÖK és testnevelő tanár vezetésével. Vetélkedők, bemutatók csoportonként, osztályonként mutatkoznak be a tanulók. Mindenki mozog, sportol, táncol – főzés – egészséges táplálkozás – közös evés. Minden tanévben április utolsó hetében.

Tanórán kívüli lehetőségek

- Szakkörök:
- Elsősegélynyújtási szakkör: védőnő vezetésével
- Akciók
- Takarítási világnap: - papírgyűjtés,
- iskola udvarának rendben tartása

- Kiállítások: Környezetvédelmi kiállítások – szakkörök munkáiból – plakátok, préselt növények, Nemzeti parkokról, gyűjtés – nagyközönség által is láthatóvá válik.
- Iskolai zöld médiumok: Az iskolai könyvtárban létesítjük, külön polcot a környezeti témakörrel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasnak.
- Iskolaújság – zöld hírek megjelentetése,
- Iskolarádió: ébren tartsák a környezetvédelem fontosságát.
- Média: Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert legyen a helyi és tágabb környezetben. A kapcsolat fenntartása.
- Tanulói pályázatok: Egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra adunk ki. A munkákat díjazzuk. Lehet rajz, fotó, film, interjú vagy irodalmi alkotás.
- Tábor: Olyan tábort szervezünk, ahol konkrét, gyakorlati problémát oldanak meg a tanulók. Életmódtábor, vándor tábor, környezetvédelmi tábor – az egészségnevelés fontos színterei.

A környezetvédelem és egészségvédelem jeles napjai:

- Május 10. Madarak, Fák Napja: Hartán – környezetvédelmi verseny 6. 7. 8. osztályosoknak
- Május 18. Múzeumi Világnap – Múzeumlátogatás – helyi vagy Budapest - TTM
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap – Fotók készítése a város esztétikai és kifogásolható részeiről (szemetes terek, összetört virágtartók) – fotókról kiállítás
- December 1. AIDS elleni Világnap – iskolaorvos előadása

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

- Érdeklődő, ambiciózus tanulók vesznek részt a versenyeken.
- Általános Iskola 5.-6. osztály Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
- Általános Iskola 5. 6. 7. osztály Herman Ottó Biológia Verseny
- Biológia, természetismereti, környezetismereti országos tantárgyi versenyek.
- Városismereti versenyek:

— Ismerjék meg a gyerekek szűkebb környezetük iskola várostörténetét; jellemző épületeit, tereit, nevezetességeit. Vetélkedők, kiállítások, házi dolgozatok formájában lehet még jobban rögzíteni a tanulókkal.

— Matematika versenyek:

- Zrínyi Ilona 2-12. osztály
- Kenguru 2-12. osztály
- Megyei 3-12. osztály
- Kalmár László 3-8. osztály
- Dugonics András 3-8. osztály

Kapcsolattartás külső partnerekkel: Találkoznak a tanulókkal – előadás, beszélgetés, riportkészítés természetvédő civil szervezetekkel. Nemzeti parkok látogatása – szakemberek előadása (Kiskunsági NP). Környezetvédelmi felügyelőségek – mérésekbe, műszeres vizsgálatokba bevonják a tanulókat.

Napközis és szabadidős foglalkozások: Séta a környéken, gyűjtés – termések, levelek – játékok készítése.

Látogatások Állatkert, múzeum, Tropicarium, botanikus kertek, szennyvíztisztító telep. Előre megadott szempontok szerint dolgozzák fel a gyerekek a látottakat, önállóan dolgozzák fel az ismereteket.

A módszerek kiválasztásánál a következő szempontokat vettük figyelembe.

- alkalmazkodás az életkori sajátosságokhoz
- minél több tanulót be kell vonni
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen a
- a lakóhelyi és közeli konkrét példára alapozva kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulóknak a tanároknak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére, legyen benne sok játékos elem.

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk.

Nevelő tevékenységünk során – mint az a korábbi fejezetből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás, egyeduralma, a beszűkülés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az érték teremtésre és értékátadásra vállalkoztunk a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A környezet – egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink nevelés szintje. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Továbbképzés:

- Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok
- Külső: Akkreditált továbbképzésen való részvétel. Országos, megyei konferenciák, továbbképzések.

II. 3. A szocializáció és a közösségfejlesztés programja

II. 3. 1. Gyermek- és ifjúságvédelem

A társadalmi helyzet kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma permanensen emelkedik. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom- a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét folyamatosan betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel szembenézni, de egyedül képtelen a családi- és társadalmi nevelés hiányát pótolni!

Cél: A gyermekek mindenk felett álló érdekeit érvényesítő gyermekvédelmi munka. A gyermekvédelem célja a hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű tanulók körülményeinek felmérése, a problémák feltárása, s lehetőség szerinti orvoslása; továbbá a hátrányos-, illetve veszélyeztető helyzetet előidéző hatások felkutatása és lehetőség szerinti megszüntetése.

Feladat: A gyermekvédelem feladata, hogy a gyermekre ható biológiai, szociális és pszichológiai veszélyeztető körülményeket elhárítsa, illetve enyhítse az egészséges személyiségfejlődés érdekében.

Hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség fogalma az alábbi kritériumokból és ezek szukcesszív hatásából adódik:

- Szülők deviáns viselkedése (alkoholizmus, kriminalitás, öngyilkosság, ideg-, elmebetegség)
- Kedvezőtlen családi szerkezet (gyermeket egyedül nevelő szülő; nevelőszülő, nagyszülő neveli a gyermeket)
- Alacsony iskolai végzettség
- Kedvezőtlen lakásviszonyok;
- Alacsony-, vagy létminimum alatti jövedelmi viszonyok
- Magas gyermeklétszám
- Szülők tartós betegsége
- Etnikai kisebbségből fakadó problémák

A gyermekvédelem iskolai feladatai: (az 1993. évi LXXIX. Ktv. 41.§ (6) nyomán)

- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek szűrése, gondozása: a tanulók fejlődését veszélyeztető okok felderítése: a tanuló személyiségének megismerése, családi háttér, környezet, baráti- és kortársi kapcsolatok megismerése.
- A prevenció eljárás kidolgozása
- A káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására való törekvés pedagógiai módszerekkel:

- a szülők figyelmének felhívása;
- többszöri családlátogatás;
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokra (egyéni fejlesztő óra, korrepetálás) való irányítás;
- tehetséggondozás érvényesülése;
- pályaválasztási tanácsadás biztosítása;
- differenciált oktatás lehetővé tétele;
- a tanuló napközbeni szervezett ellátása (napközi, tanulószoba, házi gyermekfelügyelet);
- személyes, egyéni tanácsadás;
- lelkipásztorhoz fordulhasson (Csendes percek fogadóidő);
- kollégiumi elhelyezés;
- egészségvédő-, mentálhigiénés programok szülőknek, diákoknak;
- Nevelési Tanácsadóba irányítás;
- javaslatétel egészségügyi ellátás igénybevételére;
- javaslatétel gyermekpszichológiai, gyermekpszichiátriai vizsgálatra;
- a szülő kérelmére / beleegyezésével javaslatétel a gyermek átmeneti gondozására (Gyvt. 45.§);
- tájékoztatás a szociális helyzet javításának lehetőségeiről (étkezés, tankönyv, alkalmi segély, ösztöndíj).

- Folyamatos kapcsolattartás a megfelelő szakemberekkel, intézményekkel (szabályozása az SZMSZ-ben)

- városi Gyermekvédelmi Szolgálat

- Családsegítő Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Polgármesteri Hivatal Gyámügyi Osztálya
- vidéki települési önkormányzatok
- Katolikus Iskoláért Alapítvány
- Miasszonyunk Iskolanővérek Társulata
- egyházak, plébániák ifjúsági csoportjai
- iskolaorvos
- védőnő

—Szükség esetén a megfelelő, szakirányú beavatkozás indítványozása, megkezdése. Súlyos veszélyeztetettség esetén (testi-, értelmi-, érzelmi-, erkölcsi fejlődésében), azonnali intézkedés – település jegyzője, gyámhivatal, rendőrség.

—Az osztályfőnök feladatai:

- tudatos törekvés a tanulók és körülményeik megismerésére;
- veszélyeztetettség felismerésekor a tanulóval közvetlen kapcsolatban álló tanárok tájékoztatása;
- a tanuló tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzése;
- a tanuló magatartásának folyamatos ellenőrzése;
- a szociális támogatások véleményezése, kezdeményezése;
- folyamatos kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a szülőkkel és a nevelőkkel.

— Az ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- az osztályfőnök és a tanárok ifjúságvédelmi munkájának összehangolása;
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók felkutatása, nyilvántartásba vétele;
- szoros együttműködés az iskolaorvossal, a szülői munkaközösséggel, a Polgármesteri Hivatal gyámügyi ügyintézőjével, a Családsegítő Központtal, a Nevelési Tanácsadóval és a Katolikus Iskoláért Alapítvány Kuratóriumával;
- az osztályfőnökök tájékoztatása az igénybevehető szociális juttatásokról, az igénybevétel feltételeiről.

— Alkalmazott munkaformák:

- családlátogatás;
- személyes beszélgetések;
- szakember bevonása a feladatellátásba;
- hatósági közreműködés kezdeményezése;
- gyermekvédelmi fogadóóra szervezése;
- tájékoztatási kötelezettség teljesítése: gyermekvédelmi feladatokat ellátó személy elérhetősége, gyermekvédelmi feladat ellátó intézmények címe, telefonszáma.

Erőforrások:

Humán erőforrás:

- gyermekvédelmi felelős alkalmazása
- pedagógusok: munkaköri köteletség a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok végrehajtásában való részvétel
- fontos szerepe van az osztályfőnököknek
- munkaközösségek, napközivezetők, kollégiumi nevelők, könyvtárostanárok együttműködése
- lelkipásztor (tanár-diák kapcsolaton kívüli személy)

Tárgyi eszközök:

- orvosi szoba
- külön szoba (pl. a tárgyaló) a Csendes percekhez

Ellenőrzés:

- folyamatos: konzultáció a nevelők és a gyermekvédelmi felelős között
- kiemelten: félévente beszámolás a nevelőtestület előtt (félévi-, év végi értekezlet)
- ellenőrzést végző személy: igazgató, igazgatóhelyettes

Dokumentációk: nyilvántartások, statisztikai adatok, fejlesztési tervek, fejlesztési naplók.

Idődimenzió: Az elvek hosszútávúak. Évente fejlesztési tervek készülnek a felmérés, kiszűrés után.

II. 3. 2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma.

Iskolánk tanulói legnagyobb részben keresztény életfelfogású, túlnyomórészt katolikus vallású értelmiségi családból érkeznek. Ezek a családok több gyermeket nevelnek, mint az egy családra jutó gyermekszám országos átlaga. A több gyermek vállalása egyben azt is jelenti, hogy ezen családok nagyrésze szerény anyagi körülmények között él. Emiatt, s a gyermeküket egyedül nevelő szülők magas száma miatt, a szociális támogatásra szoruló diákok száma viszonylag magas. Nő a munkanélküli szülők által eltartott, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Ezért már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyeltünk e jelenségre és különböző programokkal igyekeztünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A program célja: segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, ismeretelsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetükből adódóan hátrányos helyzetűek
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
- munkanélküli szülők gyermeke
- akik átmenetileg hátrányos helyzetűek: áttelepült, beköltözött (új) tanulók
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

A program távlati ütemterve (éves program):

Időpont	Feladat	Felelős
Szeptember első hete	A hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása, a hátrány meghatározása	
Szeptember 2-3. hete	A tevékenységi formák megtervezése.	
Szeptember	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése.	
Október-június	Tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint.	
Május	Eredmények számbavétele, fejlesztési tevékenység megtervezése a következő tanévre.	

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységi formák:

- a gyermek életének, viselkedésének, tanulmányi előmenetelének fokozott szem előtt tartása
- személyes beszélgetés, tanácsadás
- lelki segítségnyújtás
- csoportépítési technikák felhasználása a kisebbségi érzés leküzdésére
- egyenlő esélyt nyújtó oktatási program megvalósítása
- a képességek jeleit, nyomait felfedeztető nevelési-oktatási programok:
  - tehetséggondozás
  - komplex tehetséggondozó programok: zene, sport, képzőművészet, barkácsolás (ki miben jó)
  - felzárkóztatás
- használható tanterv, mely ösztönzi és táplálja a gyerek érdeklődését és képességeit

- komplex táborozás, kirándulás, országjárás, zarándoklat
- bemutatók, kiállítások
- pályaválasztási tanácsadás
- könyvtár, internet, számítógépek – esély az információszerzéshez iskolán belül
- motiválás arra, hogy a napközis, tanulószobai, kollégiumi ellátást, a könyvtár szolgáltatásait igénybe vegye
- drog- és bűnmegelőzési programok
- kapcsolattartás a szolgáltató intézményekkel
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről: szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, értesítés (TV, iskolaújság, levél)
- helyi, regionális, országos támogatások (kiegészítő családi pótlék, segély a települési önkormányzatoktól, ösztöndíjak megszerzésének ösztönzése)
- pályázati lehetőségek kihasználása
- ingyenes étkezési lehetőség méltányossági alapon (iskolai, vagy rendi alapítványi keretből)
- útiköltségtérítés a bejáró rászoruló tanulóknak
- táborozási, kirándulási hozzájárulás
- egyszeri segély (különösen indokolt esetben)
- tankönyvtámogatás, iskoláztatási támogatás elveinek kidolgozása
- ösztöndíjrendszer kidolgozása a nagygyimnazisták részére
- iskolai pályamunkák kiírása – pénzjutalom díjazáskor

Erőforrások:

Humán erőforrások: - demokratikus attitűdöt képviselő csoportok (osztályközösségek), ahol a tagok egymás felé fordulnak, egymásra figyelnek, a légkör barátságos, az agresszió megjelenése nem gyakori.

- hiten alapuló kisközösségek
- titkot tartani tudó lelki segítő
- a tanár pozitív, ösztönző és reményeket ébresztő attitűdje
- olyan iskolai ethosz, ahol nyilvánvaló, hogy minden egyént egyformán önmagához mérnek

Ellenőrzés:

- folyamatos: konzultáció a nevelők és a gyermekvédelmi felelős között
- kiemelten: félévente beszámolás a nevelőtestület előtt (félévi-, év végi értekezlet)
- ellenőrzést végző személy: igazgató, igazgatóhelyettes
- dokumentációk:
  - nyilvántartások, statisztikai adatok
  - fejlesztési tervek
  - fejlesztési naplók

Idődimenzió: Az elvek hosszútávúak. Éente fejlesztési tervek készülnek a felmérés, kiszűrés után.

II. 3. 3. Közösségfejlesztés

AZ EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG- ERKÖLCSI ELVÁRÁSOK

A keresztény hit egy közösség ölében születik és növekszik. Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis, hogy belülről alakítsa az embert. Az iskola feladata nemcsak a műveltség átadása, hanem a gyermek személyiségének kibontakozása, közösségi emberré formálása is. A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, helyére tenni. A nevelő előtt mindig ott lebeg egy személyiségideál, amit igyekszik megközelíteni diákjaival a nevelés során. Természetesen ez az ideál diákonként más és más. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontani.

Fontos, hogy mindaz, amit a gyermek az iskolában átél, egy osztályközösség tagjaként élje át. A tanulók legelemibb, legalapvetőbb közössége az osztály. A tanuló egész életét befolyásolja, hogy az osztályban elszabadulhatnak-e az indulatok, úrrá lehet-e az egymás elleni versengés, hogy pusztán egymás mellett élnek-e a diákok vagy éppen megtapasztalják a közösségépítés nehézségét és ugyanakkor szépségét is. A negatív példák tömegesen zúdúlnak tanítványainkra, elég, ha csak végigmennek az utcán, felszállnak a buszra, nem is szólva a moziban, televízióban, videón az erő- az erőszak mindenhatóságát sugalló filmekről. A pedagógusnak saját kompetenciáján belül lehetősége van- többek között arra, hogy tanítványainak bebizonyítsa: létezik más lehetőség is a problémák megoldására, mint az erőszak. Meg kell tanulnunk (tanítanunk) a konfliktusokat kreatív módon megoldani:

- partneri viszony kialakítása, légkör
- kölcsönös bizalom, empátia, készség az együttműködésre
- kommunikáció, válaszok keresése
- pedagógus hitelessége, sztereotípiák kerülése

A mássággal szembeni intolerancia, az egyének kiközösítése a csoportból gyakori jelenség az iskolai osztályokban. A kirekesztés, a kirekesztődés okai döntő szerepet játszhatnak egy közösség életében, működésében. Vannak olyan tanulók, akik személyiségükből eredően állandóan alárendelt helyzetbe kerülnek, viszont másokra az jellemző, hogy valamiért nem tudnak veszíteni, rettegnek az esetleges alulmaradástól, presztizsüket féltik, s ezért törekednek a feltétlen önérvényesülésre.

A közösségépítés elengedhetetlen feltétele az értékrend tudatos alapozása. Nagyon jelentős a példaképek bemutatása, a gyereket hozzásegíteni ahhoz, hogy azok által eszményeket válasszon. A közösségben reális önismeretre építve keresse a helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, azt szolgálatnak tekintse. Kerülje el a karrierizmus kísértéseit. A nevelés tárja fel az egyén és a közösség egymásra utaltságát. Segíteni kell a fiatalokat abban, hogy elkerüljék az individualizmus és a kollektívizmus zsákutcáit, mert mind a kettő az önfeladás kísérlete. Akár önállóságuk, akár kapcsolataik sérülnek, egész személyiségük torzul. Az embert pusztító félelmet, szorongást, rettegést kizárólag a védettség tudata számolhatja föl. Az osztályközösségben ezt a védettséget, szeretetet kell mindenkinek érezni.

Az osztályfőnöki órák kiemelt feladata a reális önismeret, önértékelés kialakítása. Aki nem értékeli, becsüli önmagát, aki nem tudja magát hibáival együtt elfogadni az képtelen lesz a mások felé irányuló elfogadásra, megbocsátásra is.

A közösség érdekében vállalt feladatokat önzetlenül, lelkiismeretesen, pontosan végezze el, ez kötelesség. A közösségtől kapott dicséret, elismerés új erőt ad a további feladatok elvégzéséhez. Az osztályfőnöki óra a demokrácia gyakorlásának színtere. Az igazi demokrácia gyakorlásához szükséges a saját, a csoport, és a közösségi érdek felismerése. Az osztálytársakkal közösen szerzett élmények erősítik a közösség összetartozását.

Ahhoz, hogy a társadalmi változásokat megértsék, tisztán kell látni népünk történelmét, ismerni kell szentek, hősök életét. Az országnak hazáját szerető, érte önzetlenül tevékenykedő emberekre van szüksége. A hazáját szerető ember igyekszik megismerni az őt körülvevő földrajzi környezetet, nevezetességeket, történelmi emlékeket, hagyományokat, művészeti értékeket- hiszen " ahhoz az országhoz ragaszkodhat a gyerek, amit ismer ".

Fontos a barátság, szerelem, családi életre nevelés. Az igazi barátság serdülőkorban jó érzelmi támaszt jelent. A betegségek megelőzése érdekében sokat tehetünk az egészséges életvitel kialakításával, káros szenvedélyek mellőzésével és a környezeti ártalmak ellen való közös fellépéssel. Kiegészítő ismeretek, szépirodalom olvasásával, kirándulásokkal, sportolással törekedjenek a tanulók a szabadidő hasznos eltöltésére.

A család kialakult szokásaihoz, az iskola együttélési szabályaihoz, a házirendhez mindenkinek alkalmazkodni kell. Mindenkinek tudni kell, hogy a szabadság nem egyenlő az

anarchiával. A szabadság akkor az igazi, ha felelősségérzettel, előrelátással párosul. A hit nagykorú vállalása, a vallás személyes és közösségi jellege.

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyerekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatók meg feléjük.

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra, az igazra
- részvétel a katolikus egyházi programokban
- tiszteletteljes beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- alapos, rendszeres és pontos munka (tanár, diák)
- rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

A KÖZÖSSÉGI ÉLET KEZDETE - KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS AZ ALSÓTAGOZATBAN

TANÓRAI, TANÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK

Az elsőosztályos tanítóban felmerülhet a kérdés:- osztálya mikortól tekinthető közösségnek, hogyan lehet közösséggé formálni az induló, még kialakulatlan osztályt. Az alsós gyermek két legfontosabb élettere a család és az iskola, azon belül is az osztály. Az osztályfőnök és a napközis tanító feladata, hogy tanórán, tanórán kívüli foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek közben a közösséget kialakítsa, formálja, fejlessze. Elsődleges feladat a tanító személyes példamutató magatartása, tevékenysége:

- a kevésbé jó képességű tanulók elfogadtatása, segítése
- tanulásra ösztönzés
- szép beszéd
- az osztály tanulóit egyenrangú partnerként kezeli
- közös szabályalkotás

A közösségépítés szinterei: osztálykirándulások, sportvetélkedők, beszélgetés élményekről-amelyek a tanulók személyes életéhez kapcsolódik, szokások, hagyományok kialakítása, ünnepek közös eltöltése. A tanító segítséget nyújt abban, hogy a gyermekek megmutathassák, kibontakoztathassák azokat a képességeiket, amikben igazán jók. Kialakulnak a szerepek, amelyek felépítik a közösséget -valódi értékek, pozitív minták, normák átadásával, felelősrendszer kialakításával.

Tanórán kívüli tevékenységek:

- szakkörök, versenyeken való részvétel
- sportvetélkedők
- Művelődési Központ rendezvényei (technikai foglalkozás, videofilm vetítés, számítástechnika, könyvtár, kiállítások)
- beszélgetés közösen olvasott könyvekről
- mise látogatás ,aktív részvétel a lelki napokon
- énekkari szereplések
- Erdei iskola
- közös dal, tánc tanulás
- közös mozil áto gatás
- sportnap
- iskola újság szerkesztés
- iskola rádiós műsorok készítése

A tanórán kívüli tevékenységek során fontos szerephez jutnak a kötődések, kapcsolatok, az együttlét felkelti az együttes tevékenység igényét és lehetőséget nyújt ahhoz, hogy ez kreatív szinten is megvalósuljon. Az iskola keretein túllépnek a születésnap, névnapi köszöntések, hétvégi zsúrok. Minden közösség képvisel bizonyos értékrendszert, tagjainak ízlése közös tevékenységeikben, együttes élményeikben egybehangolódik.

A KIALAKULT KÖZÖSSÉG FORMÁLÁSA, FEJLESZTÉSE FELSŐ TAGOZATOS ÉS GIMNÁZIUMI OSZTÁLYOKBAN

A TANÓRAI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A TANÍTÁSI ÓRA

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra. Az iskolánk nevelői a tanítási-tanulásifolyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást. A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyerekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

TERVEZÉS, SZERVEZÉS

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél olyan módszereket válasszunk, amelyek biztosítják a tanulók állandó aktivitását, az érdeklődés fenntartását.

ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOK

Nevelőmunkánk során alkalmazkodnunk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz. Ösztönzést, útmutatást kell adni az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakoztatására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl. akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítésére.

DIFFERENCIÁLÁS

A tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, a pedagógus a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez: idegen nyelvi bontás: angol, német.

Gimnáziumi osztályokban a tanulói létszám nem teszi lehetővé a csoportbontás, 11-12. évfolyamon a fakultációk pótolják a differenciálást. 9-10. évfolyamok számára szükségesnek ítéljük "nívócsoportok" kialakítását a magasabb óraszámban tanított kötelező érettségi tantárgyak esetében: heti 4 órás tárgy esetében: 2 óra új anyag feldolgozás közösen / 2 óra differenciált gyakorlás nívócsoportokban.

HON ÉS NÉPISMERET

Vannak olyan örök érvényű követelmények, melyeknek meg kell felelnünk: magyar nyelv ápolása, igény múltunk ismerete iránt, a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása.

NYITOTTSÁG

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés kialakítását célozzák: tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi,érzelmi téren nemzetközi kapcsolatok fenntartása nyitottabbá teszik a tanulókat más országok,népek kultúrája, életmódja iránt

KÖRNYEZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE

Fa, bokor és virágültetés, az egyre szépülő udvarok folyamatos karbantartása, az ott használható tárgyak (pl. kapuk, mászóakák) gyarapítása, osztálytermek hangulatossá tétele.

TANÓRÁN KÍVÜLI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanórán kívüli tevékenységek célja, hogy a tanulók a tehetségüknek megfelelő különböző tanulmányi, kulturális, és művészeti területen minél több ismeretet sajátítsanak el, hogy ezeket az ismereteket elmélyítsék és változatos körülmények között is tudják alkalmazni. Személyiségük harmonikusan fejlődjön, általánosan művelt, a szellemi értékekre nyitott, a játékot, a sportot, testmozgást is szerető fiatalokká váljanak.

Tanórán kívüli tevékenységek:

Hagyományőrzés:

- iskola névadója-gimnazistaavatás-gólyabál
- iskolai ünnepek (október.6.; október 23; karácsony-betlehemes; szalagavató március 15., ballagás) szervezési, rendezési feladatok; szereplés
- farsang
- paprikafutás
- diákönkormányzati sportnap- közös osztályonkénti főzés

Diákönkormányzat:-a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Énekkar: az iskola hagyományaihoz hozzátartozik a kóruséneklés, az énekkar nemcsak az iskolai rendezvényeken, hanem városi ünnepeken, kórustalálkozókon, szentmiséken is szerepel.

Iskolai sportegyesület: az iskolai DSK tagja lehet az iskola minden tanulója, biztosítja a tanulók edzését, valamint a tanulók felkészülését a különféle sportágakban az iskolai és az iskolán kívüli sportversenyekre

Kommunikáció:

- iskolaújság, iskolarádió, iskolai diákszínpad időszakos működése
- számítástechnika-informatikaterem használata/ szakköri foglalkozások
- internet
- könyvtár-a tanulók egyéni tanulása, önképzés, tanulószobai működés

Szakkörök: a különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja, feladatunk a szakköri választék bővítése.

Versenyek, vetélkedők: a legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük, nagy számban indítjuk őket

Látogatás különböző közművelődési intézményekbe, művészeti, tudományos előadásokra

Szabadidősfoglalkozások:

- színház, mozilátogatás, hangversenyek, kiállítások, múzeumok
- táncos előadások, klubdélutánok
- közös túrák
- szalonnasütés/ közös grillparti

Részvétel az iskola vallási életében: szentmisék, lelkinapok

Tanulmányi kirándulások: ezek a kirándulások alkalmat adnak a tanulóknak arra, hogy a megszokottól eltérő környezetben még jobban megismerjék egymást és még jobban megerősödjön bennük a közösséghez tartozás érzése. Célok: ismeretszerzés, Mo.tájainak megismerése, turisztika. Célszerű szállásnak plébániát, vagy másik katolikus iskolát választani, ennek feltétele a széleskörű kapcsolatok kiépítése

Nyári táborok

Külföldi cserekapcsolatok kiépítése: testvériskolai kapcsolat német nyelvterületen, együttműködés a Goslari Gimnáziummal.

II. 3. 4. A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlődési lehetőségei

Célunk a tanuló személyiségének harmonikus fejlesztése, amely a nevelés két alapvető közösségének – a család, a szülők és az iskola, pedagógusok – koordinált, aktív együttműködésének a feltétele.

A tanuló nevelését a szülők kezdik meg és teremtik meg az egészséges testi és pszichikus fejlődés feltételeit a családban. A szülők segítik a család keretében a gyermeket az első közösségi beilleszkedésben, a családi élet szokásrendjében, itt sajátítja el a gyermek a társas érintkezés szabályait és szokásait, formálódik viszonya a felnőttekhez, szerzi első esztétikai élményeit... Vagyis a szülők nevelésben betöltött szerepe felmérhetetlenül jelentős, mivel minden további nevelői befolyás érvényesülésére kihat.

A szülők nevelését folytatják illetve kiegészítik a pedagógusok.

Hogy ez a közös nevelés a tanuló érdekeit, fejlődését szolgálja, azonos elveken alapuljon fontos a szülők és a pedagógusok összehangolt nevelői együttműködése. Az együttműködés megnyilvánulási formái lehetnek az állandó jellegű kapcsolatok a szülők között és azon intézmény pedagógusaival, amelyet gyermekeik látogatnak.

Az együttműködés szervezett formái a szülői munkaközösség

- Az együttműködés kiterjedhet a közös problémák megoldására, a családi nevelésben jelentkező nehézségek legyőzésére, a tanuló közös élményt nyújtó rendezvények szervezésére...
- Mindezen együttműködés a tanuló érdekeit szolgálja.
- Az együttműködés harmadik formája a tanuló és pedagógus kapcsolata.

Erkölcsei ajánlások szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha szülők is közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik." Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be

az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkal együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkal igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Szülői részvétel

A szülők részvételének és jogosítványainak szabályozása gyermekeik iskolai életére vonatkozóan:

— szülői munkaközösség,

Köznevelési Törvény alapján a szülők meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet - közösséget - hoznak létre. A szülői testületet a tanulók szüleinek több mint 50 %-a választja meg, ezért a szülői szervezet jogosult eljárni valamennyi szülő képviselőjében, ill. az intézmény egészét érintő ügyekben.

— Alapítvány

— Fogadóóra: évente három alkalommal

— Nyílt nap: 1-6. osztályban évente egy alkalommal 2 óra

— Szülői értekezlet: évente két alkalommal, év elején és félévkor. Rendkívüli esetben több szülői értekezlet is összehívható.

— Személyes konzultáció lehetősége az osztályfőnökkel, szaktanárokkal.

II. 4. Az iskola hitélete, ünnepei, hagyományai

II. 4. 1. Az iskolai kultúra

Minden iskola más és más, minden szervezet egyedi. A személyes illetve személyközi értékek, attitűdök valamint tevékenységek finom és szubjektív minőségei más kontextuális elemekkel egyetemben hozzájárulnak egy konkrét intézmény jellegzetességéhez.

A szervezeteket emberek együttesen hozzák létre és elképzeléseik útján tartják fenn. E csoportok olyan emberi közösségek, amelyek programokat tűznek ki, szervezeti formákat hoznak létre, gazdálkodnak a szükséges forrásokkal és bizonyos tevékenységekben vesznek részt, hogy az elérendő célt saját és kollektív érdekeik megtartásával, igényeik kielégítésével megvalósítsák.

A kultúrának számos összetevője van. Jelent ez szimbolikus elemeket, mint gondolkodásmódot, értékeket, világnézetet s olyanokkal ötvöződik, amelyek külsőségekben, viselkedésben is kifejezést nyernek. Bensőleg minden iskola különbözik. Az iskola emberekből áll, működése emberekre irányul és összpontosul feladata pedig az emberek fejlődésnek elősegítése. Az iskolai szervezet tagjai magukkal hozzák egyéni értékrendjüket, tapasztalataikat ezért ezek az intézmények működésük minden aspektusában különböznek. Minden iskolának van bizonyos kultúrája, amelyet az egyéneként hozzáadott értékek és tapasztalatok határoznak meg, s az a mód, ahogy keretei között az emberek működnek és együttműködnek egymással, s milyen nyomokat tevékenységükkel maguk mögött hagynak.

⁴Van azonban néhány meghatározható szimbolikus elem, amely befolyásolni tudja az adott kultúra természetét és minőségét. Ha ezek a jegyek megfelelő hangsúlyt és finomítást nyernek, akkor az a diákok, tanárok és szülők számára is kedvező, építő jellegű és összehangolt iskolai kultúrát eredményezhet. A kultúra két alapkategóriája a belső részen elhelyezkedő, nem közvetlenül megmutatkozó szellemi jegyekkel bírnak, értékeket, eszméket és világnézetet hordoznak. A külső részen elhelyezkedők ugyanakkor érzékelhetőbb megnyilvánulásokra képesek és további alcsoportokra oszthatók tetteikben való megnyilvánulás alapján. A kettő között nincs éles határvonal, az elemek egymással dinamikus kölcsönhatásban léteznek. A kultúra egyedi és bármilyen szervezet esetében nyilvánvaló.

---

⁴ Vö.: Beare H.- Caldwell B.- Millikan r.: Az iskolai kultúra fejlesztése
<http://www.oki.hu/printer/Prindley.Php?kod>

Lehet, hogy nincs összhangban a célokkal, a dokumentumban megjelenő küldetéssel. Az összehangolt kultúra feltétele, hogy szoros megfelelés legyen az alapvető elemek és a külső jellegzetességek, szimbólumok között. Ez a vállalt értékek, gondolkodásmód és a világnézet s azok tényleges megnyilvánulásai és gyakorlatilag megvalósuló formái viszonylatában. Az antropológusok és szociológusok kultúra fogalma jelenti azt a közösen használt jelzéseket, a tudás és napi gyakorlat olyan összefüggéseit, amelyek egy csoport szokásrendszerében fejeződnek ki, viszonyítási alapot jelentenek. Fiziológiai, pszichológiai szükségleteket elégít ki, amely a személyek közti interakciókat és a közösség támogatását szabályozza. Mindez rituálékon, ünnepi aktusokon ábrázolásokon és szimbólumokon jelenik meg és arra szolgál, hogy egymást fenntartsa és erősítse. Értelmet és rendet jelent az egyes csoportok és közösségek számára. Nem statikus állapot, hanem folytonos változásban, sőt fejlődésben létezik, hiszen mind a tagok, mind a közösség állandóan vizsgálja, értékeli, módosítja. A nézetekből, tudásból rakódik össze, amely a közösség érzetét teremti meg. Azt a komplex egészet jelenti, amely a művészeteket, az erkölcsöt, a törvényeket, szokásokat, a vallást, a tudást a tagok szerzett képességeit és szokásait öleli magába. Részben örökletes, szimbolikus formában jelentkező átvitt gondolatok rendszere, amely képessé teszi az embereket arra, hogy fejlődjenek, kommunikáljanak tovább örökítsék tudásukat és attitűdjüket az élettel kapcsolatosan ma és a jövőben egyaránt. A művészetek szerint a kultúra a tökéletesség keresése, az ideák elérése, az erkölcsi és a racionális szintézise.

⁵A pedagógiai és iskolai kultúra két alapidimenziója a személyes és kollektív részvétel mintázata, másik e részvétel cselekvésszerű vagy tapasztalati jellegének mintázatával segít bennünket az önmeghatározásban. A cselekvő részvétel akkor kerül előtérbe, amikor egy kultúra kiépítésén vagy átalakításában vállalunk szerepet; míg a tapasztalati részvétel egy kultúra azonosításában és legitimációs erejének fenntartásában kamatoztatható. A személyesség oldalán azokat a cselekvési és tapasztalati mechanizmusokat találjuk, amelyet csakis az alkotó magány tud működtetni szubjektív aktivitások formájában. A kollektivitás oldalán azok a tapasztalatok állnak, amelynek a közösség ad értelmet. A szerző szerint négy alappillére van az iskolai kultúrának: a filozófia, a hit a rítus és a mítosz.

A filozófiát a racionális gondolkodás, a személyes cselekvés érleli ki, amely egy fogalomrendszert alakít ki. A gondolkodási folyamat sorozatos döntéseket jelent, ehhez rangsorolni kell a dolgokat, a rangsor felállítására értékekre, kritériumokra van szükség.

---

⁵ Vö. : Perjés I.: Bukott mítoszok, bukott iskolák in Új Pedagógiai Szemle 2003. február

A pedagógiai kultúra hite személyes tapasztalat. Eric Fromm írta: Hit a látomásban, mint racionálisan igazolható célban, amelyet érdemes követni, hit a hipotézisben, mint valószínű és hihető tételben és hit a végső elméletben, legalábbis amíg érvényessége körül nem alakul ki általános egyetértés. A pedagógiai kultúra hite a nyitott gondolkodás hite, a nevelés erejébe vetett bizalom.

A pedagógiai kultúra rítusa mélyen bevésik azt az értelmi és esztétikai világot, amelyben értelmezni tudjuk magunkat, környezetünket. Ahhoz, hogy az értelmi világ láthatóvá váljék, a személyes cselekvések és a tapasztalatok részleteit meg kell fürdetni az emlékezetben. Egyesek a rítusokat átmenetként látja, olyan örök közösségi beavatásoknak, amelyek a természetes létezésből vezetnek át a teljes kulturális létezésbe. Ahhoz, hogy az ifjú „igazi” emberré váljon, meg kell halnia az első, természeti élet számára és újjá kell születnie egy magasabb rendű kultúrába ágyazott létformába. E beavatási szertartások szerves részei életünknek. A pedagógiai mítoszait a kollektív tapasztalat tartja ébren. Hordozható, elmesélhető állapotban tartjuk önértelmezésünket. Az igazság felé vezető utakat jelölik számunkra. Biztosítják a közösség fennmaradását és fejlődését.

Az iskolai kultúra láthatatlan fogalmi alapjai

Értékek

Az értékek a viselkedés irány elvei. Olyan feltételek, amelyek alapján értékeljük mások és önmagunk viselkedését; szokásait, tetteit. Prioritást adnak a dolgoknak. Tanulás, megfigyelés és tapasztalatok alapján alakul ki. Ezek lehetnek a racionális szint feletti-akarat, esztétikai, etikai törvényeken, erkölcsi belátáson alapuló- a hit és elkötelezettség aktusát magában foglalók. Lehetnek racionálisak, ésszel beláthatók, normák, szabályok, szokások, hagyományok, amelyek az elvárások összefüggéseibe ágyazottak, állhatnak a tudomány vagy valamely filozófia alapján. A racionális szint alattiak az érzésekbe, egyéni preferenciákba ágyazottak, majdnem teljesen viselkedéstani jellegük van.

Filozófia

Minden iskolának sajátos filozófiája van. Egyesek a tudományos szigor alapján állnak, a klasszikus tantárgyakon keresztül; mások a személyiségfejlesztésre és a közösségre helyezik a hangsúlyt.

Világnézet

A filozófiánál körülhatároltabb jelentésköre van. Esetenként okokat és okozatokat vizsgál egyes gondolatrendszerekben és bizonyos erővonalak mentén történő gondolkodást és cselekvést vár el. Előre meghatározott alapállása és nézőpontja van; értékrendje koncentrált, jól körülhatárolt.

Az iskolai kultúra érzékelhető megnyilvánulásai

Verbális megnyilvánulások

A részletekbe menő elemzés nélkül sorolok fel ide tartozó elemeket, mint a tanterv; amely a tanórai foglalkozásokon kívüli területeket- szakkör, kirándulás- is jelenti, ide sorolhatók az iskola célkitűzései. Fontos kultúra elem a kommunikáció nyelve. A beszédmód, amelyet az emberek intézményen belül használnak. Ezek közvetve vagy közvetlenül tükrözik az értékeket. Kialakul egy belső nyelv ez megmutatja, hogy ki tartozik az intézményhez és ki nem. Metaforáinknak közös előfordulási tartománya van. Ez egyfajta megállapodás arra nézve, hogy milyeneket kedvelünk, melyek elnézhetők és melyek nem megengedettek. A visszatérő jelképes beszéd zsinórmértékül szolgál. Vannak intézményi sztorik és hősök.

Vizuális megnyilvánulások és jelképszerűség

Az iskolaépület, a létesítmény, a tér és sajátos együttesük, milyenségük, építészetük tartozik ebbe a kultúra elembe. Ez az első, ami benyomást tesz ránk, ha meglátjuk. Ezek az első jelzések, amelyeket a látogató kap meghatározó fontosságú. Értéket, prioritást, filozófiát jelez.

A tantestület speciális szakértelme is egy mérőfok. Szembetűnő lehet, hogy a tanári kvalitások közül melyek a preferáltak a közösségen belül: a személy szuverenitása, a kreativitás az alkalmazkodó képesség vagy a csapatmunka.

E területhez köthetők a különböző emléktárgyak- képek, díjak, oklevelek-. Emblémák, jelmondatok, uniformisok hivatalos keretek között jelennek meg az ünnepi alkalmakkor az iskolai szubkultúra részeként. Értékek, filozófia világnézet vizuális összefoglalásai ezek. Egyházi iskola a keresztényjelképek elemeivel él.

Az öltözködés az azonosságtudatot erősíti, öltözködési mintát biztosít. Az iskolához tartozás látható jele.

Szimbólumok, szertartások

Az emberek beleszülettek egy hagyományba, mert az eligazodáshoz szükséges tapasztalatok szűk közösségben adódnak át. A civilizáció kibontakozásával együtt gyengült a hagyományok meghatározó, óvó, fejlesztő, közösséget teremtő ereje. A változások ellenlépéseket követeltek. Az ember és környezet diszharmóniája a harmónia megteremtésének igényét; az információözön a lényegre koncentráció; a törvénytelenések az örök törvények tudásának vágyát; a világ felgyorsulása az elnyugvás; a kínálat a keresés; a felszínesség az elmélyedés, a hangzavar a csend;

A minden egész eltörött élménye az újbóli egységben látás igényét, a profán eluralkodása a szentség keresését hívja elő az emberekből. Az a szellemi kincs, amelyet az emberiség a tudat egészségének megőrzése és teljességének megteremtése érdekében kifejlesztett az újra felfedezhető, újra értelmezhető.

Át kell értelmezni a hagyomány őrizte szokások, mítoszok, rítusok jelenségeit. Az újraértelmezésnek a jelenségek mögé kell bújni. Analógiákat, szimbólum rendszereket kell meglátni. Felismerve ezeket beépíthet a dinamikus mába, irányadó jövőt is alakító magja lehet a kultúrának.

⁶ Az ember szimbólumteremtő lény, a szimbólumképzés az ember megkülönböztető jegye. A jelképes értelem megfejtése elvonatkoztatni képes látásmódot kíván meg a mai kor emberétől. A szimbólumok mélyén egységes tudás rejlik. A szimbólum két egyenrangú elem egységben való kiteljesedését sugallja. A szimbólum mindig hordoz egy mélyebb jelentést, amely két összetartozó fél között keletkezik. Az egyik érzékelhető, konkrét elem, a jelölő; a másik kevésbé konkretizálható, eszmei elem, a jelölt. A hétköznapi valóságon túl megélhető igazságról szól. Az ember azért hozta létre a szimbólumokat, hogy kifejezze velük a tudatosan megtapasztalt, de másképpen kifejezhetetlent: az emberi tudatnak olyan állapotait és lehetőségeit, amelyre nincs szó, legfeljebb kép és ennek megértése már kulcs is lehet a megértéshez. A szimbólumok saját létemre és lehetőségeimre vonatkozó üzenet hordozói.

---

⁶ vö.:Csörgő Z: A szimbólumok és szertartások szerepe a modern kori ember életében
[http://google.co.hu.serach?q=cache;C4Aj0634D8J www.inco.ho./inco3/hagyoy](http://google.co.hu.serach?q=cache;C4Aj0634D8J+www.inco.ho./inco3/hagyoy)

A jelképek világának meghatározó jellegzetessége a hagyományozódás, amelyet a közösséghez tartozó egyén a szocializációs folyamat során képességeinek és lehetőségeinek megfelelően passzívan illetve aktívan vesz át. Az egyszemélyes jelentés a közösség világképének elemévé válik. A szimbólumok bár különböző jelentésrétegei vannak, a legmagasabb szintű üzenete az önmagunkra vonatkoztatás és megélés. Kulcs az emberi természet jobb megismeréséhez. Ehhez kapcsolhatók rítusaink. Szertartások, rítusok vesznek körül. A „szert tartani” jelent módot, rendet, mértéket, szövetséget és közösséget. A szertartás mindig kiemelkedés a hétköznapokból, visszakapcsolódás az egységhez, a teremtéshez. Egység a világgal, kapcsolat azzal, ami túlmutat az emberen, az egyszerű emberi létezésen.

A szertartás lényege az élmény, az átlényegülés, a meghaladás, a tudatosság, a külső és belső előkészületek esetleg próbatételek az idő és az élet megszentelése; amikor a mennyiség minőséggé válik. A rítusok segítenek ahhoz, hogy ráérezzünk identitásunkra. A pszichológia felfedezte a rítusok gyógyító hatását. Hol vannak azok a rítusok iskoláinkban, amelyek átjárnak és erősítenek? Van-e gyógyító erejük vagy üressé váltak? A szertartások elűzik félelmeinket, megalapozzák identitásunkat és értelmet adnak az életünknek. A rítusok az emberi együttélés, a közösségi életben az egymáshoz való alkalmazkodás szoros és bonyolult, felelősség teli feltételrendszerét hordozzák. Az átmeneti rítusok feladata abban áll, hogy a szerepváltást megkönnyítsék az ember számára. A szerep közösségben betöltött funkciót jelent, illetve a közösség által kijelölt helyet és ezzel összefüggő feladatkört.

Ünnep

A hagyományos közösségek életében fontos szerepe van az együtt megélt ünnepeknek. Az ünnep segít strukturálni az időt, mert kiemel a hétköznapokból.

Az ünnep periodikusan ismétlődő alkalom, amelynek során meg lehet jeleníteni és át lehet élni a közösség legfontosabb értékeit, az összetartozást, a megújulást, továbbá az erővel telítődést és felszabadulást, mint szellemi célt.

Az ünnep eseményeit akkor tekinthetjük szertartásnak, rítusnak, ha azok szimbolikus tettek, ha szimbólumokra épülnek. A rítus szimbolikus jelképrendszer alapján végzett cselekménysorozat. A mai ember épp a szertartások hiányát éli meg; egy hasadást önmaga és a világ között. E szakadás szertartásokkal megszüntethető; de ehhez újra értelmezésre van szükség. Az ünnepek eredeti jelentését kell megtalálni, mert az egyetemes üzenet hordozója.

Erre kell felépíteni egy olyan rendszert, amely minden kor emberének segíthet a harmónia teremtésben. Az ünnepek külsőségeikben kidolgozottak sajátos forma szerintiek.

Az ünnep értelmezi a múltat, s reményt ad a jövőre. Az élet ősi adottsága. A hétköznaptól elkülönített a mindennapok feletti szent idő. Burkoltan vagy nyíltan az élet végső kérdéseit érinti: az élet titkát, a jó és rossz ellentétét, az élet értelmét és célját. Emberi magatartásunk megváltozásával jár. Sajátos szerepváltozást idéz elő.

Tágabb értelemben vett liturgia, szertartás. Része az ünnepi ruha, amely még jobban kihangsúlyozza a közösségben fölvetett szerepet. Tervezett viselkedésmód. Az ünnep közösségi. Átfogja a csoportot, bensőségesebb összetartozást feltételez. Az ünneplő közösség, több mint az ünneplő tömeg. Az összetartozás tudata és élménye három szinten fokozható. Alapfoka, hogy „egyén mellett vagyunk”, középfoka, hogy „együtt vagyunk” felsőfoka, hogy „egyénért vagyunk.”

Az ünnep erkölcsi értékei

Kiemel a hétköznaptól. Elővételezi az örök ünneplést. Megőrzi az emberi arcot. Ez egyfajta felülemelkedés. Megnyugvást, békét ad. A legmélyebb emberi természet előbukkanása. Erőt ad a fájdalmak, a rossz elviseléséhez. A pihenés és megnyugvás ideje. Fizikai, szellemei és lelki nyugalom. Az önmegvalósítás ideje. Emberi kapcsolatok ápolása. Nem tömeg, nem szervezet építést jelent, hanem közösséget. Önálló, szabad akarattal, egyéniséggel bíró emberek személyes közössége.

Az iskola hitélete

A katolikus iskolában kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése. A megtanult hittételek csak megalapozott Istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. A hitoktatás ezért” alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye. „/Katolikus Iskolák/

Ezt csak személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára, eddigi ismereteikre, vallási műveltségükre. Ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai, ünnepei hagyományt teremtenek. A kereszténység elmélyítésében, magyarságtudat kialakításában jelentős szerepet játszanak. Megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát és stabilitást adnak.

Az iskola vallási hagyományai

A vallási élet átjárja a mindennapokat. Egész életünk e köré szerveződik. A napot imával kezdjük és fejezzük be; a hittan tanórai keretbe ágyazott; a köszönésünkkel is kifejezzük világnézetünket; termeink is ezt tükrözik.

A tanévet Veni Sancte-vel kezdjük és Te Deummal zárjuk.

A beavatás szentségeire felkészítjük tanulóinkat. A harmadikosok első áldozók; a tizedikes diákjaink a bérmálás szentségét veszik fel. Lelki napjainkon lehetőséget teremtünk a bűnbocsánat szentségének felvételére. A keresztség szentségét, aki kéri, bármelyik időpontban kiszolgáltatjuk, aki megfelel a követelményeknek. Diákjaink az egyházmegyei hittan verseny állandó résztvevői; iskolánk állandó színhelyül szolgál egyházmegyei rendezvényeknek. Gyermekeink bekapcsolódnak az egyházmegyei hitéletbe; rózsafüzér imádságokkal; körmenetek résztvevői.

Szentmisék rendje:

- Minden hónap második vasárnapja: 1-5. évfolyamos diákoknak kötelező a szent József templomban (Zárda templom)
- Minden hónap negyedik mise a 6-12. évfolyamos és gimnazistáké
- A szentmise szolgálatot osztályok szervezik- felolvasás, ministrálás.
- Előtte közös felkészülés a hittan órán.
- A szülői értekezleten, fogadó órán a vallásos életre nevelés nem marad el.

A református hitoktatás iskolánkban

Az iskolában lehetőség nyílik nem katolikus tanulók felvételére is. Számukra is biztosított a felekezet szerinti hitoktatás. Ők mindannyian reformátusok. Számuk tíz és húsz között mozog minden tanévben. Hitoktatásuk az osztállyal párhuzamosan folyik; kiscsoportos

keretben egy külön tanteremben. A kis létszám oldottá, közvetlenné teszi a viszonyt tanár és diák között. Lehetőséget teremt a valódi elmélyülésre.

A református gyermek élete a katolikus iskolában

Minden helyzetben hasonlóan viselkednek, mint katolikus társaik. Az imádságokat ugyanúgy elmondják, mint a többiek. Bár a tanítás- értelemszerűen más, mint a katolikus; ez még nem okozott eddig zavart. Az iskolai elfoglaltságok mellett részt vesznek a református Istentiszteleteken. A katolikus ünnepeket kicsit másként élik meg; de ennek ellenére jól beilleszkednek a katolikus közösségbe és a közös ünneplésbe is. A katolikus ünnepeken túl természetesen megtartják a reformáció ünnepét is. Iskolánk nyitott az ökumené felé. Lelki napjainkon református lelkészek adtak elő; protestáns testvérek is vezettek kis csoportos beszélgetéseket. Tanulnunk kell egymástól és nagy eszköz és lehetőség ez az egység megteremtésében.

ISKOLÁNK RENDEZVÉNY NAPTÁRA

Időpont	Egyházi ünnepek	Hagyományok
<u>Augusztus</u>	Évnyitó hittanóra pedagógusoknak	
<u>Szeptember</u>	Veni Sancte	Tanévnyitó ünnepély
	IX. 24. Szent Gellért katolikus iskolák napja	
<u>Október</u>		X.1. A zene világnapja
		X. 6. Aradi vértanúk Emléknapja (8. osztály)
	X.8. Magyarok Nagyasszonya Lelki nap Gimnazisták avatása	
		X. 23. NEMZETI ÜNNEP 1956-os forradalom koszorúzás
<u>November</u>	XI. 1.-2. Mindenszentek Halottak Napja megemlékezés osztályfőnöki órákon	
	XI. 11. Szent Márton-napi Körmenet Közös rendezvény a Katolikus Óvodával	
	XI. 19. Árpádházi Szent Erzsébet szentmise 1. órán	
		Szalagavató
<u>December</u>	Adventi gyertyagyújtások	
	Szent Miklós ünnepe	4. osztály ajándék műsora Az óvodásoknak és Alsó tagozatnak
	XII. 9. Fourier Szent Péter Rendalapító ünnepének Szentmiséje 1. órán	
	Karácsonyi lelki nap az Utolsó tanítási napon Betlehemes játékok (6. 9. osztályok)	Karácsonyi jótékonysági koncert

<u>Január</u>		Szalagavató
	I. 18. Árpádházi Szent Margit megemlékezés az iskola rádióban	I.22. A Magyar Kultúra Napja
<u>Február</u>	II.3. Szent Balázs: Balázs-áldás a misében	Érsekúr köszöntése
		Szülők-nevelők bálja
		Farsangi bálók a diákoknak
	Hamvazó Szerda 1. óra szentmise	
<u>Március</u>		III. 15. NEMZETI ÜNNEP Koszorúzás Szavalóverseny
	Lelki nap pedagógusoknak	
	III.25. Gyümölcsoltó Boldogasszony Szentmise 1. órán	
<u>Április</u>	Nagyböjti lelki nap- utolsó tanítási napon	
	Virágvasárnapi szentmise A Székesegyházban	
	Első áldozás 3. osztálynak Fehér vasárnapon	
		Sportnap diákok-szülők- tanárok részvételével
<u>Május</u>		
	Ballagók miséje	Ballagás
		Érettségi szünet
		Osztálykirándulások
		Erdei iskola
	Pünkösöd	Bérmálás
<u>Június</u>	Te Deum	Tanévzáró ünnepély

II. 5. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Hívóképek
- Képek, betűkártyák, szótagkártyák
- Kis és nagybetűs nyomtatott ABC
- Betűsín
- Fali tablók:
- Hangtani ismeretek
- Szavak alakja, jelentése.
- A szó.
- A mondat.
- Gyermeklexikon
- Fali táblák
- A teljes hasonulás
- Ok és célhatározó
- Helyesírási szabályzat és szótár

Az alsó tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Űrmértékek (cl, dl, l).
- Kéttányéros mérleg és súlysorozat
- Méterrúd
- Logikai készlet
- Színesrúd
- Dienes készlet (2-es)
- Dienes készlet (3-as)

Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Iskolai iránytű
- Magyarország domborzati térképe
- Domborított földgömb
- Rúdmágnes

- Kémcső + fogó
- Elsősegélydoboz

A felső tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

— Térkép (irodalomtörténeti (2 db)	— Arany János: A walesi bárdok
— Írói arcképsorozat (1 db)	— Könyv:
— Magyar értelmező szótár (5 db)	— Gárdonyi Géza: Egri csillagok (20 db)
— Szinonima szótár (5 db)	— Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője (20 db)
— Helyesírási tanácsadó szótár (10 db)	— Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (20 db)
— Életrajzi lexikon (5 db)	— Szigligeti Ede: Liliomfi (10 db)
— Helyesírási szabályzat és szótár (25 db)	
— Hanganyag (hangkazetta, CD):(1-1 db)	

A történelem tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

— Falitérkép	— A feudális Magyarország a XV. században
— Az ókori Kelet	— Magyarország a XVII. Században
— Az ókori Görögország	— A Föld népei a XVI-XVIII. században
— A Római Birodalom	— Európa a XIX. század második felében
— Magyarország X-XI. sz.	— Európa a XIX. században
— A magyar népvándorlás és a honfoglalás	— Európa 1815-1849
— Európa Nagy Károly korában	— Európa az I. világháború idején
— Magyarország a korai feudalizmus idején	— A gyarmati rendszer 1830-1914
— A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig	— Az Osztrák – Magyar Monarchia 1914-ben
— A tatárjárás Magyarországon 1241-42	— A gyarmati rendszer
— Magyarország 1526-1606	— Európa a XVII. század közepén
— Európa a XIV-XV. században	— Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII. század

- Európa a XVIII. század végén
- felbomlása (1917-1975)
- A Tanácsköztársaság honvédő harcai
- Európa a II. világháború idején
- Hazánk felszabadulása
- Videokazetta (1-1 db)
- Nagy Sándor
- I. Világháború
- II. Világháború
- 1956. október 23. Kommunizmus tankokkal
- Trianoni békeszerződés és következménye
- CD:
- Magyarország 1945 – 1989-ig

Az angol nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Videokazetták
- Methodology Mix (videó)
- Muzzy in Godoland
- Window on Britain
- Project I-II.
- Top Songs
- Szóképek 1-3. oszt.
- Nyelvi táblázatok:
- Irregular Verbs
- Angol-Magyar szótár (15 db)
- Magyar-Angol szótár (15 db)

A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Német - Magyar szótár (10 db)
- Magyar - Német szótár (10 db)

Idegen nyelv tanítása: Nyelvi labor

A felső tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Táblai körző fa (6 db)
- Táblai vonalzó 45°-os fából (6 db)
- Táblai vonalzó 60°-os fából (6 db)
- Táblai szögmérő fából (6 db)
- Méterrúd fából (5 db)
- Összerakható m³ (5 db)
- Alaphálók, alapábrák (2 db)
- Nagy matematikusok arcképei (5 db)

- Sík és térmértani modellezőkészlet (6 db)
- Kocka, téglatest (testek) (10 db)
- Űrmérték sorozat (10 db)
- Szétszedhető dm^3 (3 db)
- Műanyag henger (5 db)
- Műanyag kúp (5 db)
- Műanyag gúla (5 db)
- Műanyag hatszög alapú hasáb (5 db)
- Két karos mérleg és súlysorozat (5 db)
- Matematika Tanári Kincseslád (RAABE) 1 db
- Műanyag ötszög alapú hasáb (5 db)
- Testek felszíne, térfogata (falikép) (2 db)
- Algoritmus folyamatábra (falikép) 2 db
- Zsebszámológépek (15 db)

Az informatika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pentium típusú számítógép
- Monitor SVGA
- Billentyűzet
- Egér
- CD meghajtó
- Hangkártya
- Fülhallgató
- Tintasugaras nyomtató
- Lézernyomtató
- Scanner
- Szünetmentes tápegység
- Hardver a hálózatban való működtetéshez
- Alapvető programok:
  - Windows 95
  - Windows NT
  - Microsoft Office 2000
  - Szoftver az Internet hálózatban való működtetéshez
  - Frontpage

A természetismeret és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- 5-8. osztályos írásvetítő fólia-sorozat a környezetismeret és a földrajz tanításához (2 db)
- Közetgyűjtemény
- 5-8. osztályos táblai vaktérképsorozat (2 db)
- Iránytű (15 db)
- Magyarország térképe (falitérkép)
- A Föld éghajlata (falikép)
- A Föld domborzata (falitérkép)
- Földgömb (2 db)
- A Föld felszíne (dombortérkép)

- A Föld morfológiai térképe a tengerfenék domborzatával (falitérkép)
- A Föld forgása és keringése (falikép)
- Ausztrália és Új-Zéland domborzata (falitérkép)
- Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei (falitérkép)
- Ázsia domborzata és vizei (falitérkép)
- Naprendszerünk falikép
- Magyarország természetvédelmi térkép
- Európa Domborzata
- Európa országai (falitérkép)
- Közép Európa (falitérkép)
- A Kárpát-medence domborzata és vizei (falitérkép)
- Észak-Amerika
- Dél-Amerika
- Az USA gazdasága
- Észak-Európa (falitérkép)
- Közép és Dél-Amerika gazdasága
- Kelet-Európa (falitérkép)
- Folyóirat :
  - National Geographic
  - HVG

A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Fizikusok arcképcsarnoka (falikép sorozat)
- Rugós erőmérő
- Kétkarú emelő
- Karos mérleg, súlysorozattal
- Hőtani készlet
- Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet)
- Tanulói Karosmérleg emelőtartozék
- Fizikai mértékegység-táblázat
- Fénytani tanulókísérleti eszköz
- Metronóm
- Levélmérleg
- Erőmérő
- Hőmérő (-40°C - +50°C) raktárban
- Bimetál szalagminta
- Ebonitrúd
- Tanulókísérleti hőmérő 100 °C-ig
- Hőtani tanulókísérleti készlet
- Mechanikai tan. kis. eszköz
- Elektromos csengő
- Csengőreduktor
- Optikai pad (készlet)
- Mikolacsó
- Lejtő
- Közlekedő edény
- Négyütemű robbanómotor
- Elektroszkóp
- Súlysorozat
- Indukciós tekercspár
- Mágnespatkó
- Asztalra szerelhető csiga

Biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Biológiai egységcsomag (6 db)
- Bonctű (15 db)
- Diapozitívek az 5-8. osztályos biológia tanításához
- Kézi nagyító (15 db)
- Metszettároló
- Mikroszkópizáló
- Mikroszkóp (15 db)
- Szilvafa virága (modell)
- Burgonya virága (modell)
- Rovarok (oktatótábla)
- Lepkék (oktatótábla)
- Sertés koponya
- Juh koponya
- Madár csontváz
- Emlős csontváz
- Fogtípusok
- Lábtípusok
- Szarvasmarha (oktatótábla)
- Erdei pajzsika (oktatótábla)
- Kocsányos tölgy virága (oktatótábla)
- Ehető és mérgező gombák (oktatótábla)
- Sün (oktatótábla)
- Szarka (oktatótábla)
- Róka (oktatótábla)
- Szarvas vagy őzágancs
- Görény (oktatótábla)
- Hal (csontváz)
- Béka (csontváz)
- Férge gyík (csontváz)
- Nemzeti parkjaink (falitérkép)
- Fali tablók:
  - Gyűrűsférgék
  - Puhatestűek
  - Ízeltlábúak
  - Nyitvatermők
  - Zárvatermők
  - A lomblevél működése
  - A virág és a virágzat
  - Termések, terméstípusok
  - Fásszár keresztmetszete
  - Egyszikű szár keresztmetszete
- Az emberi bőr (bőrmetszet)
- Emberi csontváz
- Csípőcsont
- Csövescsont
- Koponya
- Emberi torzó
- Lapos és csöves csont metszete
- Emberi nyelv fogakkal (modell)
- Légzés (oktatótábla)
- Szív-modell
- Vese (metszet)
- Szem (modell (2 db))
- Hallás és egyensúly szerv (modell)
- Emberi fejmetszet
- Fül (modell)
- Emberi agy
- Védett madaraink (tabló)
- Emberi fog

- Rák tagolt váza
- Madár szárnya és tolla
- Macska csontváz
- Macska koponya
- Házigalamb belső szervei (tabló)
- Pete Barázdálódása
- Almafa virág
- Növényprés

A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Kémcső
- Főzőpohár
- Óraüveg
- Borszeszegő
- Kémcsőfogó
- Vízbontó készülék
- Bunsenégő
- Kémcsőtartó állvány
- Bunsenállvány
- Erlenmayer lombik
- Oldalágas gömblombik
- Oldalágas kémcső
- Üveglap
- Szűrőkarika
- Lombikállvány
- Porcelán tégely
- 1 literes mérőedény
- Konyhasókristály modell
- Gömblombik
- Vegyszerszekrény
- üvegkád
- Égetőkanál
- Méregszekrény
- Kalotta molekulamodell
- Pálcika modell
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl)
- Fali tablók:
- Periódusos rendszer
- Elektronhéjak kiépülése
- Írásvetítő transzparens sorozat a 7. 8. osztályos kémia tanításához

Az ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pianínó
- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag hangkazettán vagy CD lemezen
- Ritmuskésztséget fejlesztő hangszerek, eszközök
- Ritmusbot
- Triangulum
- 333 olvasógyakorlat
- Ötfokú zene
- 33 könnyű kórus
- Hangoszlopkocka
- Cintányér
- Ritmus és kottás olvasókészlet

- Mozdó hangostábla (tanulói)
- Mozdó hangostábla (tanári)
- Hordozható hangjegytábla
- Kulcsa a muzsikához CD sorozat
- Kulcs a muzsikához fali tablók sorozat
- Zeneszerzói arcképsorozat

A felső tagozat rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Demonstrációs testek (fa)
- Diapozitívek: a kerettantervben a megismertetése, elemzésre ajánlott műalkotásokról (1-1 db)
- Falitáblák 1 sorozat
- Rajztábla Dia: Magyar Népművészet
- Rajzasztal
- Rajzszek
- Rajzbank
- Ragasztó
- Színes kréta
- Rajzsög
- Olló
- Tempera
- Üveg tus
- Ecset
- Filctollkészlet
- Krepp papír
- Színes papír
- Késztörlő
- Folyékony szappan
- Rajzállvány

A felső tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Fareszelő lapos 25x200
- Fareszelő fél gömbölyű 25x200
- Vasreszelő lapos 25x200
- Vasreszelő fél gömbölyű 25x200
- Kalapács 15-20 dkg
- Fafűrész (illesztő), vasfűrész
- Kézi fűrő (amerikáner)
- Lemezvágó olló
- Faliképek a fa megmunkálásához
- Asztali körfűrész
- Csavarhúzó
- Bőrlyukasztó
- Olló
- Véső
- Pontozó
- Talpas derékszög
- Forrasztópáka

A felső tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ugródomb
- Magasugrómérce fém
- Magasugróléc
- Kislabda
- Súlygolyó 3 kg
- Súlygolyó 4 kg
- Tornaszekrény
- Gyűrű
- Gerenda
- Dobbantó
- Tornaszámoly
- Medicinlabdák
- Ugráló kötél
- Kézi súlyzók
- Mászókötél
- Kosárlabda
- Kézilabda
- Futball-labda
- tornaszőnyeg 200x100x6 cm
- tornapad
- váltóbot
- torna karika
- filcszőnyeg 12m2mx2cm
- tornaszőnyeg 2mx140x10cm
- gumilabda
- kézilabda kapuháló
- gördeszka
- sportfúvó kompresszor
- Súlypontemelkedés mérő
- kosárháló
- tollaslabdaháló
- tollasütő
- bója
- mérőszalag
- műanyag kosár
- terraband gumiszalag
- röplabda
- stopperóra
- pingpongasztal
- minifocikapu
- minifocikapu háló
- pingpongháló tartóval
- kengurulabda
- pingponglabda (1 tanévre)
- tollaslabda (1 tanévre)
- jelzőtrikó
- eredményjelző

Háztartástan eszközigénye:

- Citromfacsaró
- Fakanál
- Fazék
- Fedő
- Galuskaszaggató
- Habverő
- Keverőtál
- Kompótos tálka
- Konyhai reszelő
- Konyhamérleg
- Krumplinyomó
- Lábás
- Lábás alátét
- Merőkanál
- Műanyag tál
- Műanyag tányér
- Nyújtódeszka
- Nyújtófa
- Palacsintasütő
- Robotgép
- Szedőkanál
- Szűrőkanál
- Tartó edények
- Tepsi
- Vágódeszka

III. A NAGYASSZONYUNK KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM MŰKÖDÉSE

III. 1. Helyi tanterv

Az 1 – 4. évfolyam tantárgyi rendszere

Kerettanterv 1-4 évfolyamon 2013/2014 felmenő rendszerben

Egyházi iskola lévén a hittan tantárgy heti két órában jelentkezik, így erkölcsstan óra nincs.

Óraszám nem számít bele az órakeretbe a NAT 9.§ 1.a szerint

Ez az óraterv él a nem emelt ének oktatást folytató normál „ b” osztályainkban.

Az EMMI által kiadott kerettantervet használjuk.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+2	7+1	6+2	6+2
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan	1	1	1	1

A tantestület határozata alapján 1-4 évfolyamokon lesz 2013/2014-es tanévtől emelt szintű ének-zene tagozat a lenti tanterv ajánlás alapján.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam emelt szintű				
ének-zene képzés				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	5	5	5	5
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan	1	1	1	1

A tantestület határozata alapján, 1-4 évfolyamokon lesz 2014/2015-es tanévtől emelt szintű matematika tagozat a lenti tanterv ajánlás alapján.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam emelt szintű				
matematika képzés				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek			2	2
Matematika	5	5	5	5
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	1	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	26	26
Hittan	1	1	1	1

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–6. évfolyamon

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1
Idegen nyelvek	3	3
Matematika	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2
Hittan	1+1	1+1
Természetismeret	2	2
Biológia-egészségtan		
Fizika		
Kémia		
Földrajz		
Ének-zene	1	1
Vizuális kultúra	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1	
Informatika		+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1
Testnevelés és sport	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

Iskolánk 6+6-os szerkezete miatt ez a két évfolyam az átmenet éve lesz.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–6. évfolyamon Matematika tagozaton

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4
Idegen nyelvek	3	3
Matematika	5	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2
Hittan	1	1
Természetismeret	2	2
Ének-zene	1	1
Vizuális kultúra	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1	
Informatika	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1
Testnevelés és sport	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28
Hittan	1	1

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

Iskolánk 6+6-os szerkezete miatt ez a két évfolyam az átmenet éve lesz.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 7–12. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3	3	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Matematika	3	4	3+1	4	5	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3+1
Hittan	1	1	1	1	1	1
Filozófia						1
Biológia – egészségtan	2	1+1		2	2	2
Fizika	2	1+1	2	2	2	
Kémia	1+1	2	2	2		
Földrajz	1+1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Művészetek					1	1
Informatika	1	1	1+1	1+1		
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35
Hittan	1	1	1	1	1	1

11. osztályban, 12. osztályban fakultáció választható.

III. 2. Helyi Tanterv az új NAT 2020 alapján

A 2020/2021 tanévtől a Kormány 5/2020 (II.31.) Kormány rendelete a NAT bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2020 (VI.4.) Kormányrendeletet módosítja.

Intézményünkben a 2020-as tanévtől az 1.5.7. évfolyamokon kerül bevezetésre és azután felmenő rendszerben.

Iskolánkban 1-4 évfolyamon emelt szintű ének zene képzés folyik a szabad órakeret terhére.

Ezen kívül emelt szintű matematika képzés is folyik a szabad órakeret terhére. A hon-és népismeret tantárgyat az 5. évfolyamon tanítjuk.

A Dráma és Színház tantárgy a 6. évfolyamra került.

Az Állampolgári ismeretek a 8. évfolyam.

A Digitális kultúra tantárgy 3. évfolyamtól 11. évfolyamig.

Az Idegen nyelv oktatása 4. évfolyamtól kezdődik.

A Művészet tantárgy a 11. évfolyamon van.

A Mozgóképkultúra-és médiaismeret a 12. évfolyamon van.

A kötött célú órakeret 4 óráját a 11. és 12. évfolyamon használjuk fel.

Ez az órahálóban megjelenik, de itt is kirészletezzük; osztályonként.

Egyházi iskola lévén a hittan óra heti 2 óra (ez nem jelenik meg a NAT 2020-ban)

- Matematika emelt szintű oktatás 1-4 évfolyamon szabad órakeret terhére:
1 óra matematika; 1 óra magyar
- Ének-zene emelt szintű oktatás 1-4 évfolyamon szabad órakeret terhére:
2 óra ének
- 5.A osztályban hon-és népismeret és 1 emelt szintű oktatás matematika **
** A tanulóknak a maximális óraszám megnövelhető, ha az iskolai emelt szintű oktatást szervez. (Magyar Közlöny 2020.évi 17. sz)
- 5. B osztály hon-és népismeret 1 óra
- 6.A 1 óra matematika, 1 óra digitális kultúra
- 6. B 1 óra magyar 1 óra digitális kultúra
- 7.A 2 óra matematika
- 7.B, 7.C 1 óra matematika, 1 óra magyar
- 8.A 2 óra matematika
- 8. B 8. C 1 óra matematika, 1 óra magyar
- 9. évfolyam 1 óra magyar és 1 óra matematika

- 10. évfolyam 1 óra matematika 1 óra haladó idegen nyelv
- 11. évfolyam a kötött célú órakeret 4 órája:
2 óra disciplináris tudományból választ fizika-kémia- biológia- földrajz tárgyak
1 óra matematika 1 óra haladóidegen nyelv
4 óra fakultáció választható (szabadon tervezhető órakeret)
- 12. évfolyam a kötött célú órakeret 4 órája:
2 óra matematika
1 óra magyar
1 óra történelem
4 óra fakultáció (szabadon tervezhető órakeret)

**ALAPÓRASZÁMOK 1-4. ÉVFOLYAMOS NORMÁL TANTERVŰ
OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon felhasználható órakeret	2	2	2	2
Hittan	1	1	1	1

**ALAPÓRASZÁMOK 1-4. ÉVFOLYAMOS EMELT SZINTŰ MATEMATIKA
TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon felhasználható órakeret	2	2	2	2
Hittan	1	1	1	1

**ALAPÓRASZÁMOK 1-4. ÉVFOLYAMOS EMELT SZINTŰ ÉNEK-ZENE
TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				2
Ének-zene	2+2	2+2	2+2	2+2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon felhasználható órakeret	2	2	2	2
Hittan	1	1	1	1

**ALAPÓRASZÁMOK 5-6. ÉVFOLYAMON EMELT SZINTŰ MATEMATIKA
TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4
Matematika	4+1	4+1
Történelem	2	2
Hon és népismeret	1	
Hittan	1	1
Természetismeret	2	2
Idegen nyelv	3	3
Ének-zene	2	1
Vizuális kultúra	1	1
Dráma és színház		1
Technika és tervezés	1	1
Digitális kultúra	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28
Hittan	1	1

**ALAPÓRASZÁMOK 5-6. ÉVFOLYAMON NORMÁL TANTERVŰ
ÉVFOLYAMOKBAN**

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1
Matematika	4	4
Történelem	2	2
Hon és népismeret	1	
Hittan	1	1
Természetismeret	2	2
Idegen nyelv	3	3
Ének-zene	2	1
Vizuális kultúra	1	1
Dráma és színház		1
Technika és tervezés	1	1
Digitális kultúra	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	27	28
Hittan	1	1

**KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS MINIMÁLIS ÓRASZÁMOK A 7–12.
ÉVFOLYAMON
EMELT SZINTŰ MATEMATIKA TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3+1	4	4	4+1
Matematika	3+2	3+2	3+1	3+1	3+1	3+2
Történelem	2	2	2	2	3	3+1
Allampolgári ismeretek		1				1
Hittan	1	1				
Kémia	1	2	1	2		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	3	2		
Földrajz	2	1	2	1		
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3+1	4+1	4
Második élő idegen nyelv			3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Művészetek					1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret					4	4
Természettudomány					2	
Kötelező alapóraszám	28	28	32	32	30	29
Szabaddan tervezhető órakeret	2	2	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	34	34	34	34
Hittan	1	1	2	2	2	2

11. osztályban, 12. osztályban fakultáció választható.

**KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS MINIMÁLIS ÓRASZÁMOK A 7–12.
ÉVFOLYAMON
NORMÁL TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN**

Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	3+1	3+1	4	4	4+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+2
Történelem	2	2	2	2	3	3+1
Állampolgári ismeretek		1				1
Hittan	1	1				
Kémia	1	2	1	2		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	3	2		
Földrajz	2	1	2	1		
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3+1	4+1	4
Második élő idegen nyelv			3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Művészetek					1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret					4	4
Természettudomány					2	
Kötelező alapszám	28	28	32	32	30	29
Szabaddan tervezhető órakeret	2	2	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	34	34	34	34
Hittan	1	1	2	2	2	2

11. osztályban, 12. osztályban fakultáció választható.

III. 2. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

AZ OKTATÁSBAN HASZNÁLT TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tanulói ismeretszerzés egyik legfontosabb eszköze a tankönyv. Fontos tehát a körültekintő tankönyvválasztás. A kiválasztás elve a helyi tantervhez legjobban illeszkedő, tartós és színvonala tankönyv kiválasztása. Az iskolavezetésnek, tankönyvfelelősnek véleményezési joga van, de a tanári szabadság figyelembe vétele fontos tényező.

1. Az elvi szempontok:

- A tananyag feldolgozása összhangban legyen az iskola cél-és feladatrendszerével
- Igazodjon a helyi tantervhez, a katolikus keresztény szellemiséghez valamint az egyetemes emberi értékekkel
- Jelenjen meg benne magyarságunk, nemzeti értékeink, hagyományaink tisztelete
- Szerencsés, ha ugyanabból a tankönyvcsaládból tanítunk, mert ez az egységes szemléletet növeli
- Személetes, esztétikus, de lényegkiemelő legyen
- Rendszerezzen, segítse a gondolkodási műveleteket
- Biztosítsa az önálló ismeretszerzést
- Cselekvésre, tettekre motiváljon
- Segítse az új fogalmak megismerését, megértést az alkalmazás szintjéig
- A már elsajátított ismereteket erősítse meg
- Késztesse a tanulókat az újproblémák felismerésére, megoldására
- Fejlesztő hatású legyen

2. A Tankönyv választás törvényi szabályozása

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelésért Felelős Államtitkárságának tájékoztatója az iskolai tankönyvellátás 2013. évi változásairól

A köznevelési intézményekben a következő tanév megtervezésének egyik igen fontos feladata a tankönyvellátás biztonságos megszervezése.

Iskolai tankönyvellátás jogszabályi háttere:

- *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény)*
- *A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: tankönyvtörvény)*
- *A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet (a továbbiakban: tankönyvrendelet)*

Szabályzatunkat az alábbi jogszabályok alapján készítettük:

- *a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,*
- *a Tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény,*
- *a 23/2004. (VIII.27.) OM-rendelet a tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendjéről.*

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. tv. 7. § (1) előírásai alapján az iskolai tankönyvellátás rendjét a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével évente - az iskola igazgatója határozza meg minden év december 15-ig.

Ugyanezen törvény 29. § (3) rendelkezik arról, hogy az iskolai tanulók tankönyvtámogatása megállapításának, az iskolai tankönyvellátás megszervezésének, a tankönyvrendelés elkészítésének helyi rendjét az iskola szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni. **Ennek során egyetértési jogot gyakorol az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat.** A tankönyvellátással, a tanulók tankönyvi támogatásával kapcsolatban az alábbi rendelkezéseket állapítjuk meg.

Az 1256/2017 (V. 29.) Kormányrendelet intézkedik a tankönyvellátás új rendjéről.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosultak az 1-9. évfolyam tanulói

a 10-12. évfolyamon a normatív támogatásra jogosultak

A térítésmentes könyvek biztosításának két lehetősége:

- a normatíva felhasználásával
- könyvtári állományból kölcsönzés útján.

Az államilag ingyenes tankönyvek tartós tankönyvként kezelendők. Év végén, vagy az érettségi évében vissza kell azt adni. Ez alól kivételt képeznek a munkafüzetek és munkatankönyvek, valamint az 1.2. évfolyam összes tankönyve.

Feladatok:

- Március 15-ig a KELO megnyitja a felületet
- április 1-30 az alaprendelések elkészítése és lezárása a tankönyvfelelősök által
- május 2-31 az SNI fejlesztő eszközök rendelésének leadása ; fenntartói jóváhagyással
- május 15-június 30 tankönyvrendelés véglegesítése; fenntartói jóváhagyással
- augusztus 1- 24 a tankönyvek kipostázása az iskoláknak
- szeptember 15 pótrendelések jóváhagyása fenntartói jóváhagyással
- szeptember 24 pótrendelések kiszállítása
- szeptember 24- október 1. a létszámoknak megfelelően a tankönyvfelelősök módosíthatják a változásokat

Iskolán belüli tankönyvellátási feladatok

A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően az iskolán belüli tankönyvellátás megszervezése és lebonyolítása a jövőben is az iskola feladata és felelőssége marad. A tankönyvrendelet 29. § (1) bekezdése szerint a tankönyvrendelés elkészítésével egyidejűleg az iskolai tankönyvellátás helyi rendjében az iskola igazgatójának meg kell nevezni a tankönyvfelelőst, annak feladatait, az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit. Az iskola a tankönyveket a Könyvtárellátótól a tanulók részére megbízásból értékesítésre átveszi, majd a tankönyvfelelős részt vesz a tankönyvellátással kapcsolatos iskolai helyi feladatok ellátásában, többek között a Könyvtárellátó által beszerzett tankönyveknek a tanulók és az iskolai könyvtár részére történő átadásában; a sérült, elveszett,

hibás tankönyvek pótlásában és a visszáru kezelés iskolán belüli feladatainak lebonyolításában; valamint az ehhez kapcsolódó adminisztratív és elszámolási feladatok elvégzésében. Az iskola számára a Könyvtárellátó az iskolai helyi feladatok ellátásának elősegítése érdekében díjazást fizet, a díjazás felhasználásának szabályairól az iskolai tankönyvellátás helyi rendjében kell rendelkezni.

Pedagógiai program tankönyvrendeléssel kapcsolatos rendelkezései

2020/2021-es tanév

A 2020/2021-es tanévben minden tanuló térítésmentesen kapja meg a tankönyveket. Ez azt jelenti, hogy a diákok könyvtári kölcsönzés útján jutnak a tankönyvekhez és azokat a tanév végén vissza kell adniuk.

2020. április 15-ig kellett elkészíteni az előzetes tankönyvrendelést, amit a szülők elektronikusan kaptak meg. A megrendelőlapra bejelölték mely könyveket kérik, melyeket nem.

A felület lehetőséget ad:

- a diákok adatainak ellenőrzésére
- az iskolai tankönyvrendelések szülők általi jóváhagyására
- a diákok tankönyvrendeléseinek nyomon követésére; és az előző tanév fizetős diákjainak pénzügyi egyenlegére

A KELLO biztosít olyan webshop felületet, amelyen bárki megvásárolhatja a tankönyveket: publikus.webshop-on érhető el; a <http://webshop.kello.hu-n>

Az iskola igazgatója a tankönyvfelelőssel, és a könyvtárossal szoros együttműködésben megállapítja hány könyvet tud iskolai könyvtári állományból rendelkezésre bocsátani. Az új tanulók esetén a beiratkozással egyértelművé válik a tankönyvrendelés módosítása; illetve annak megoldása.

Az ingyenes tankönyveket 1.2 osztály kivételével és a munkafüzete kivételével könyvtári állományban elkülöníti; és mintegy a tanév tartamára rendelkezésre bocsátja.

A nevelőtestületet, a DÖK-öt és az SZMK-t tájékoztatja a tankönyvrendelésekről.

Minden tanév június 30-ig a tankönyvfelelős lezárja a rendelést, amely a fenntartó jóváhagyásával lesz legitim.

A tankönyveket vissza kell hozni:

12. évfolyamos diákok a szóbeli érettségi utáni napon kötelesek visszahozni.

A 3.- 11. évfolyamos tanulók minden tanév szorgalmi idejének utolsó teljes hetében kötelesek azt visszahozni.

2021. június 7-11. között.

III. 3. Az iskola magasabb évfolyamára történő lépés feltételei

A tanuló minősítéséről, magasabb évfolyamba lépéséről, az osztályozó, tantestületi értekezlet dönt.

A tanuló, a iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges (2) minősítéssel teljesítette. A tanuló elégtelen (1) minősítés esetén javító vizsgára kell utasítani.

Iskolánkban szerzett tanév végi elégtelen (1) után a tanuló csak sikeres javítóvizsga után léphet át az iskola magasabb évfolyamára. Sikertelen javítóvizsga esetén tehát a tanuló tanulmányait csak az adott évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha tanuló hiányzása az adott évben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása, évfolyamismétlést von maga után.

A magántanulói státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészítéséhez az iskola útmutatást nyújt.

Az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben történő teljesítésére csak olyan rendkívül kiemelkedő képességű tanuló kaphat engedélyt, akinek tanulmányi eredménye a kérelmet megelőző minden tanévben, minden tantárgyból kitűnő volt és az iskola tanári kara az engedély megadását támogatja. Az engedélyt a tantestület egyetértése esetén az igazgató adja meg.

Külföldre távozás esetén a tanuló akkor folytathatja –visszatérésekor- ugyanazon az évfolyamon tanulmányait, ha osztályozó vizsgát tesz az adott tanév tantárgyaiból, legalább elégséges minősítésre.

A tanuló szülői kéréssel megismételheti- elégtelen osztályzat nélkül is- az adott tanévet. Ezt írásban kell kérnie az iskola igazgatójától, aki a tantestület véleményét kikérve dönt az elbírálásában. Alsó tagozaton a továbbhaladás illetve az évfolyamismétlés indokait a szülőkkel történő egyeztetés után lehet megtenni.

III. 4. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei továbbá a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének formája

A magatartás értékelése és minősítése kapcsán tisztáznunk kell a fegyelem fogalmát.

A fegyelem: viselkedés, mely szabályok, előírások betartását eljárások ismeretét, mások jogainak tiszteletben tartását jelenti. A fegyelem következménye a (külső és belső) rend, rendezettség, szervezettség, egyértelműség, kiszámíthatóság, biztonság.

Aki fegyelmez az: tanít, útmutatást ad, nevel, képez, képesít, vezet, előkészít, tájékoztat. Illetve: ellenőriz, féken tart, büntet, irányít, kontrollál, fenyít, tilt, utasít, szid, parancsol.

A fegyelmezés szó két eltérő jelentéstartalommal bír. Egyrészt befolyásol, másrészt irányít. A cél, hogy a befolyásoló fegyelmezés kerüljön előtérbe, hogy a diák belássa az (ön) fegyelem megteremtésének szükségességét.

A fegyelem szó is két eltérő jelentéssel bír: Létezik belső indíttatás, önfegyelem vagy önkontroll. Az ilyen emberek önmagukon belül hordják a normát. A kívülről irányítással létrehozott fegyelem addig tart, amíg a korlátozó hatalom fennáll.

Szükség van arra, hogy a gyerek korlátok között nőjön fel, világos és érthető irányelvek kellenek, csak az nem mindegy, hogy ezen korlátok kiépítéséhez milyen eszközöket alkalmazunk. Az irányító jellegű fegyelmezéshez tekintélyre és hatalomra van szükség. A hatalom lehet a tekintély következménye, illetve származhat a jutalmazás és büntetés alkalmazásából. A tekintély nem egységes fogalom.

A szakértelmen alapuló tekintély. Ez kiérdemelt tekintély, amely az illető tudásából, hozzáértéséből, képzettségéből bölcsességéből fakad. Az ilyen ember tiszteletnek örvend, tanácsokat kérnek tőlük és meg is fogadják azokat.

A funkcionális tekintély a feladatkörből adódik. Hivatali rangból fakad. Az érintettek elismerik a tekintéllyel felruházott személy jogát, hogy irányítsa bizonyos viselkedéseiket.

A köznapi megállapodáson alapuló tekintély olyan tekintély, amely a mindennapi együttélés során kötött egyezségekből fakad. Olyan íratlan szabályok ezek, amelyek a személyes elköteleződés miatt hatékonyak.

Bizalmon alapuló tekintély abból fakad, hogy a vezetett rá meri bízni magát arra, aki őt vezeti.

A hatalmon alapuló tekintély valakinek más fölötti hatalmából ered. Az ilyen tekintély képes irányítani, uralkodni, a hatalom gyakorlójának akaratát érvényesíteni, másokat akaratuk ellenére cselekvésre készíteni. Félelmen, megfélemlítésen erőfölényen alapuló tekintély .

Könnyen belátható, hogy a szakértelmen, rangon, megállapodáson bizalmon alapuló tekintélynek engedelmeskedni nem megalázó, elfogadható az irányítás jogossága. Ha a fegyelmezés ezek segítségével történik a diák belátja, a változás szükségességét, elfogadja a korlátokat, hiszen tiszteli azt, akitől kapja a korlátozást, elfogadja az alárendelt szerepet, betartja vele együtt megkötött megállapodást. Ezekben az esetekben a diák részese egy döntési folyamatnak, érdekelt a helyzet alakításában, nem felette, hanem vele történik mindez; a függőséget maga is alakítja, tehát belülről fegyelmezi önmagát.

A hatalmon, erőfölényen alapuló fegyelmezés rossz hatással van a tanár-diak kapcsolatra. Kérdés, hogy az ilyen módon elért engedelmisség meddig tart. Ebben az esetben a diák nem érdekelt az értékek elfogadásában. Nincs beleszólása a döntési folyamatba, passzívan elfogadja, de nem érti a korlátokat. Nem tehet mást, mint engedelmeskedik, mert az irányítás eszközei nem az ő kezében vannak.

III. 4. 1. A jutalmazás és a büntetés

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha diák erősen vágyódik a jutalomra és megtiszteltetés a számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyerekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben alkalmazni.

Csődöt mond a jutalmazás,

- Ha a jutalom értékét veszti
- Ha a jutalom időben távoli
- Ha a jutalom (máshonnan) megszerzhető
- Ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerzhető
- Ha az elfogadható viselkedés jutalom nélkül marad
- Ha a jutalom elérése túl nehéz.

A jutalmazás hátránya lehet, hogy a gyerek a jutalomért „hajt”. Arra neveljük ezzel, hogy a jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. A jutalomszerzés rabjává váló gyerek számára csak a külső motiváció létezik. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra. Nem e belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért. A jutalmazás e torzulásának veszélye életkoronként és egyénenként változó.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a diák helyes irányba terelése.

Szabályai:

- Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst
- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következetlenség
- Az egyszer már megbüntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell

- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerek jelenlétében, mert ez megszegés
- Ügyelni kell arra, hogy az egyszer büntetett viselkedés soha ne jutalmazódjon
- Nem szabad túl súlyosan vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.
- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsíthatja a gyermek testi, lelki egészségét.

A büntetésnek számos negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésében, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldódnak meg nélküle. Nincs idő kivárni, amíg a helyes magatartást megéri és az belsővé válik. Másrészt csak ezzel tudom felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat betartani.

A kizárólag jutalmazásra és büntetésre épülő fegyelmezés egyoldalú és személytelenné válhat. Elhidegülhet a kapcsolat, a tanár és a diákok között, hiszen nem lehet szeretetteljes kapcsolatot kialakítani azzal, akitől félnek. Egy ilyen aszimmetrikus viszonylatrendszerben szükségszerűen megjelenik a rivalizálás, törleszkedés, hízélgés, illetve védekező mechanizmusokat alakítanak ki a diákok. Megjelenik az ellenállás, hazudozás, képmutatás, dac, düh, árulkodás, talpnyalás, behódolás, stréberség, versengés, fanatizálás, féltékenység, gyávaság, menekülés, depresszió.

Az interperszonális kapcsolatrendszer csak egymás elfogadásával fejlődhet, épp ezért a gyerekekkel úgy kell bánni, mint akinek joga van részt venni saját élete alakításában. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

A személyiség fejlődőképességének hiánya, ha valaki túlzottan igényli az irányítást. Az ilyen gyermekek nem akarnak felnőni, nem akarják vállalni a döntésekkel járó felelőséget. Azzal, hogy elfogadják az irányítást, kibújnak a döntés felelőssége alól, megmaradva abban a gyermeki állapotban, mikor még nem az ő terhe volt eldönteni mi a helyes és mi nem. A személyiség fejlődésének fontos lépése, ha valaki vállalni akarja saját életének alakítását. Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánozni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmében hiteles, tekintélye tudásából,

bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet igényel.

Az önfegyelem: az önfegyelem stabil belső értékrend.

Az önfegyellemmel rendelkező ember :

- Tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára
- Értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja használni
- Tudja saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes
- Tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket
- Nem halogatja a megoldást
- El tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel és miért nem
- Nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak
- Ragaszkodik az igazsághoz
- Nyitott, ezért fejlődőképes
- Tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok(gondolkodásmód) feladásával jár
- Vállalja a változás, az őszinteség kockázatát

Az önfegyelem mintája csak szeretettel adható át. A szeretet nemcsak érzelem, hanem tett, akaratlagos cselekvés, döntés. Aki szeret, azért is teszi, mert így döntött. A szeretet nem vágyakozás a szeretet érzése után, hanem elköteleződés. A szeretet fegyelmezett és célja a másik kiteljesedése. A szeretet attól növekszik, ha mások fejlődését segíti. A szeretet önmagunk vállalásával kezdődik, hisz csak az tud szeretni, aki önmagát elfogadja: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 19,19). Önmagunk vállalása eleve kizárja a színészkedést és a szerepjátszást. A tudatosan vállalt emberség pedig a másik tiszteletével kezdődik: „aki első akar lenni legyen mindenkinek a szolgája”(Mk 9,35). Aki diákjaiban az embert, a teremtményt tiszteli, az hasonló tiszteletre számíthat. Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük őbenne és abban segítünk, hogy a saját útját megtalálja.

III. 4. 2. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Minden olyan tanulói teljesítményt el kell ismerni, dicsérni és jutalmazni, amely az átlagos kötelességteljesítés szintjét meghaladja; ennek figyelemmel kísérése és alkalmazása minden nevelőnek alapvető feladata. Fontos, hogy a jutalmazás, dicséret nyilvános legyen, átlátható szabályok szerint történjen.

Jutalmazáskor figyelembe vett szempontok:

- A tanuló magatartása
- A tanulmányi versenyeken iskolai fordulóból való továbbjutást
- Szakköri teljesítmény
- Sport versenyek eredményei
- Hitéleti tevékenység

Az iskola jutalmazza azt a tanulót, akinek:

- Hitéleti fejlődése példaértékű
- A közösség életében aktív
- Eredményes kulturális tevékenységet folytat
- Kimagasló tanulmányi eredményt ér el

Csoportos jutalmazási forma:

- jutalom kirándulás
- kulturális hozzájárulás

Dicséretek fajtái:

- Szaktanári - kimagasló tanulmányi eredményért; versenyért
- Osztályfőnöki - tanulmányi vagy közösségi munkáért, tanulmányi iskolai versenyek
- 2. 3. és iskolák közötti versenyek 4-6. helyezetteinek
- Igazgatói dicséret- magatartásával méltón képviseli az iskolát
- Megyei versenyek 1-3. helyezetteinek
- Országos versenyek 1-20 helyezetteinek

Év végi jutalmak:

- Könyvjutalom: kiemelkedő tanulmányi eredményért; legalább jó magatartással
- Közösségi munkáért
- Oklevél: jeles tanulmányi eredményért, hiányzás mentességért
- Jó sportoló: kiemelkedő sporteredményekért
- Jó tanuló, jó sportoló díj: általános -és középiskolai szinten is
- Hitéleti tevékenység: Szentmise látogatás, Ministrálás
- Nagyasszonyunk- díj
- Év tanulója díj: önkormányzati jutalom

III. 4. 3. A fegyelmező intézkedések alkalmazásának elvei és formái:

A fegyelmezés nevelési eszköz ahhoz, hogy a tanuló időben kapjon vétsége súlyával arányban álló figyelmeztetést, intést.

Fegyelmező intézkedésre van szükség kisebb magatartási hibák, fegyelmi vétségek, a Házirend kevésbé súlyos megsértése esetén; különösen akkor, ha a tanuló magatartásával sérti a kulturált, udvarias magatartási szokásokat, szabályokat; veszélyezteti a tanulók tanórai, tanórán kívüli foglalkozások és a szünetek rendjét, a biztonságos munkavégzést. Fontos pedagógiai feladat és kötelesség ez. A kellő tapintat és mérlegelés nem elkerülhető ezekben az esetekben.

Fegyelmező intézkedés lehet a tanulói megbízatás visszavonása; kivéve, ha azt választott képviselőként gyakorolja. Ha azonban a képviselő - tanulmányi eredménye, magatartása, az iskola szellemiségével nem összeegyeztethető viselkedése van- a tantestület és igazgató kezdeményezheti a visszahívását. A DÖK-munkában tevékenykedőknek olyan képviselőknek kell lennie, akik az iskola értékrendjével azonosulni tudnak és akarnak.

Az alapvető kötelességei, viselkedési szabályok vagy a házirend ellen vétő diákok büntethetők és az alábbi fegyelmező intézkedések hozhatók:

Fegyelmi füzetben jelezni:

A szóbeli figyelmeztetések

- Szaktanári: felszerelés hiány, kötelesség mulasztás, házi feladat többszöri elmulasztása, szünetben írt házi feladatokért
- Tanórai: az órai többszöri fegyelmezetlenség miatt, tantárgy és dátum megjelölésével
- Ügyeletes tanári: tanítás előtt vagy szüneti fegyelemzetlenség miatt a cselekedet és dátum megjelölésével

Ellenőrzőben és az elektronikus naplóban jelezni:

Írásbeli figyelmeztetés

Osztályfőnöki figyelmeztetés:

- fegyelmezetlen magatartásért (fegyelmi füzetbe történő 3-szori beírásért),
- három késésért
- 1 igazolatlan óráért

Osztályfőnöki intés:

- Házirend megsértéséért
- 3 osztályfőnöki figyelmeztetésért
- kötelességek sorozatos elmulasztásáért
- iskolához méltatlan magatartásért
- iskolában elkövetett szándékos rongálásért, felelős hanyagságért kártérítés kötelezettsége mellett

Osztályfőnöki megrovás:

- Osztályfőnöki intések után, többszöri fegyelemsértés esetén

Igazgatói figyelmeztetés:

- Az osztályfőnöki megrovást kapott tanulók büntetése az osztályfőnök hatáskörébe tartozó fegyelemsértések ismételt elkövetésekor.

- Egyszeri súlyos vétség esetén is

Igazgatói intés:

- Igazgatói figyelmeztetésben részesült tanulók büntetése az osztályfőnöki hatáskörbe tartozó fegyelemsértések sorozatos elkövetésekor
- Házirend súlyos megsértéséért
- Tanulási időben az iskolaépület engedély nélküli elhagyásáért
- Az iskola becsületét sértő magatartásért; iskolán belül és kívül

Fegyelmi büntetések:

Ha diákunk kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, vagy folyamatos fegyelemsértő magatartást tanúsít, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetéseket és azok végrehajtását a 2011. évi CXC. törvény 58§, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 4§ (1)/q szakaszában foglaltak és az iskolai SZMSZ szabályozza.

Fegyelmi büntetés lehet:

- Igazgatói megrovás
- Igazgatói súlyos megrovás
- Meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése illetve megvonása
- Nevelőtestületi határozattal- tantestületi megrovás
- Fegyelmi eljárás során írásbeli határozattal- eltiltás a tanév folytatásától;
- áthelyezés másik iskolába, kizárás az iskolából

Különösen súlyos megítélés

A pedagógiai programban a nevelőtestület javaslatára az igazgató a szülőknek gyermekük más iskolába való átíratását javasolja olyan esetben, amikor a tanuló kimutatja, hogy az iskola fegyelmi rendjének, lelkeségének megvalósítására többszöri szóbeli és írásbeli fegyelmező intézkedés ellenére sem törekszik; magatartása veszélyezteti más tanulók és az osztályközösség rendjét, a tervszerű oktatási és nevelési munka lehetőségét.

A katolikus iskola szellemisége azt kívánja, hogy az áthelyezés más iskolába kizárás az iskolából fegyelmi büntetéseket alkalmazzuk az alábbi esetekben:

- Az iskola szellemiségével össze nem egyeztethető életvitel (együttélés; szexuális kapcsolat, terhesség)
- Diáktársa szándékos, tetteges bántalmazása
- Lopás és nagy kárt okozó szándékos rongálás
- Szeszesital fogyasztása a házirend területi és időbeli hatálya alatt
- Kábítószerrel való bármiféle kapcsolat
- Osztály, csoport, kollégium engedély nélküli elhagyása iskolai időben és közös programok esetén a kijelölt szálláshely engedély nélküli elhagyása
- 20 igazolatlan óra

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály közösségének a véleményét is az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

III. 4. 4. Magatartás

A tanulói magatartás minősítésének feltételei

PÉLDÁS (5) magatartású,

- Felelősségérzettel van az iskola közössége iránt
- Megtartja a házirendet és feladatkörében arra is törekszik, hogy iskolatársai is megtartsák azt
- Önként vagy megbízásból munkát vállal a közösségért, s ezt megbízhatóan teljesíti
- Önállóan kész véleményt nyilvánítani, emberi kapcsolataiban őszinte
- Művelt fiatalhoz illő hangot használ
- Tevékeny részt vállal az iskola énekkarában, sportkörében, művészeti csoportjában
- Az iskola szempontjait, programjait előtérbe helyezi egyéni érdekeivel vagy más iskoláéval szemben szemben
- Önnevelésre, önfegyelemre törekszik
- Nem részesült fegyelmi intézkedésben vagy büntetésben
- Életkori sajátosságainak megfelelő erkölcsi, etikai normákat betartja

JÓ (4) magatartású

- Az előbbiek közül nem felel meg mindegyiknek kifogástalanul kifogástalanul, de fegyelmi büntetése nincs.

VÁLTOZÓ (3) magatartású

- Az előbbiek ellen kisebb mértékben, vagy egy alkalommal súlyosabban vétett
- Aki írásbeli osztályfőnöki, vagy igazgatói intőben vagy igazgatói megrovásban részesült
- Akinek 1-3 igazolatlan órája van

ROSSZ (2) magatartású

- Aki igazgatói súlyos megrovásban részesült;
- Akinek 4-19 igazolatlan órája van (20 vagy több igazolatlan óra elbocsátással jár)
- Aki tantestületi határozattal fegyelmi büntetésben részesült

III. 4. 5. A tanuló szorgalom minősítésének feltételei:

PÉLDÁS (5) szorgalmú

- Kötelességét pontosan teljesíti
- Írásbeli feladatait mindig elkészíti
- Indokolt készségtelenségét időben jelenti
- Hiányait mulasztás esetén rövid időn belül pótolja
- Az órákra képességeinek megfelelően és megbízhatóan készül
- Tevékenyen részt vesz a DÖK-munkában, versenyeken és pályázatokon
- Rendben tartja iskolai holmijait könyvei, füzetei tiszták; felszerelését mindig elhozza az órákra
- Képességeihez mértén kiemelkedően teljesít

JÓ (4) szorgalmú.

- Aki az előbbiek valamelyikének nem felel meg kifogástalanul;
- Aki képességeinek megfelelően teljesít

VÁLTOZÓ (3) szorgalmú

- Az előbbiek ellen többször kis mértékben, vagy valamelyik ellen súlyosabban vétett
- Aki képességei alatt teljesít

HANYAG (2) szorgalmú

- Aki az előbbiek közül több ellen is súlyosan és ismételtén vétett
- Akinek valamelyik tantárgyból tanulmányi eredménye elégtelen

III. 5. Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

III. 5. 1. A követelményrendszer alapelvei

Minden iskola nevelő - oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés alapelvei a következők:

A követelményrendszer három nagy részre osztható:

- Tantárgyi követelmények a NAT és a kerettantervek helyi tantervek meghatározása alapján.
- Magatartási követelmények- az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül és az iskola házirendje tartalmazza.
- Szorgalmi követelmények- ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása és betartatása szempontjából a következő alapelveket kell megtartani:

- Csak az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat
- A tanuló képességeit, talentumait tanuláshoz való hozzáállását (ehhez jól kell őt ismerni)
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tárgy rovására
- A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség kialakítása
- Csak önmagával szemben igényes tanár tud igényességre nevelni
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetők
- A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

III. 5. 2. Ellenőrzés, értékelés, osztályozás

Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás - a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiségfejlesztésben: ösztönzést a, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képessége, önnevelésre készíti.

Az objektív, igazságos értékelés- osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhe, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák, akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra és füzetvezetésre is.

Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek.

Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a „feladat megoldásos „ tantárgyakból sem hagyható el a szóbeli számonkérés, ellenőrzés.

A félévi és év végi minősítés- osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, teljesítménye változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés és osztályozás a hagyományos öt fokozatú rendszerben történik:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen(1)

Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tanterv követelményei határozzák meg.

- A tantárgyakban elért kimagasló eredményért dicséretet is kaphat, amelyet bizonyítványban, anyakönyvben is jelezni kell.
- Ha a tanulónak csak jeles osztályzatai vannak és példamutató közösségi magatartása általános tantestületi dicséretet kaphat, ha a tantestület megszavazza. Ezt is dokumentálni kell. Ilyenkor a tanuló kitűnő vagy kimagasló tanulmányi eredményűnek minősül.
- Ha jeles osztályzatai mellett két vagy legfeljebb három jó tantárgyi osztályzata van a tanulónak jeles minősítésű.
- Az osztályfőnök félévkor illetve a záró év végi értekezleten átfogóan elemezi az osztály tanulmányi helyzetét, rávilágítva a gyenge osztályzatokra; a magatartási helyzetre, az osztály értékrendjére, kapcsolatrendszerére, problémákra és a fejlődésre is.

III. 5. 3. Egy napon írható dolgozatok száma, dolgozatok értékelése

- Az egy napon írható írásbeli feleletek száma nincs korlátozva.
- Az írásbeli feleleteket előzetesen nem kell a pedagógusnak bejelentenie.
- Írásbeli feleletnek minősül minden olyan írásbeli számonkérés, amely 3 vagy ennél kevesebb óra tananyagának elsajátítását ellenőrzi.
- Az írásbeli feleletek ideje maximum 15-20 perc.
- Az egy napon írható röpdolgozatok száma nincs korlátozva
- A röpdolgozat előzetesen bejelenthető
- Röpdolgozatnak minősül minden olyan dolgozat, amely 3-6 óra anyagának elsajátítását ellenőrzi
- A röpdolgozat ideje maximum 30 -35 perc
- Egy tanítási napon egyetlen osztály sem kötelezhető két „ nagy „ vagy témazáró dolgozatnál több megírására.
- A „ nagy „ vagy témazáró dolgozatot előzetesen be kell jelenteni
- Nagy dolgozat az, amelynek időtartama 1 óra vagy az órarendben egymásután következő dupla óra és egy téma illetve negyedév vagy félév anyagát öleli fel
- Jó, ha a dolgozatot írató tanár a naplóban előre jelzi a többiek számára is a dolgozatírás időpontját
- A hiányzás miatt pótdolgozat íratása egyedi esetnek számít; nem érvényes rá a maximalizálás felső határa
- A javító dolgozat íratására ugyanez vonatkozik
- A diákönkormányzat képviselője figyelje a dolgozatok számát és ha szükséges udvarias formában javasoljon más időpontot, ha az adott napon már több dolgozat íratása van

Röpdolgozatok %	Érdemjegy	Témazárók %
0- 49 %	Elégtelen (1)	0-39%
50- 64%	Elégséges (2)	40-59%
65-79%	Közepes (3)	60-74%
80-89%	Jó (4)	75-89%
90-100%	Jeles (5)	90-100%

A tanulónak minden tantárgyból havonta egy érdemjegy adása kötelező. Megengedőbbek vagyunk az egy órás tantárgyaknál. Ott félévente legalább három érdemjegy szerepeljen.

A digitális napló lehetőséget ad az értékelés, az érdemjegyek differenciálására, súlyozására.

Így lehetőség van jelölni a szóbeli, írásbeli jegyeket, kiselőadásokat, osztályozó vizsgákat, témazárókat. A témazáró dolgozatok piros jegyként szerepelnek az értékelési naplóban és dupla jegynek számítanak, a tantárgyi vizsgák eredményei három jegynek számítanak.

III. 5. 4. Vizsgarend

Különbözeti vizsga:

- Az igazgató írja elő más iskolából, más iskolatípusból más iskolaszervezetű iskolából érkező tanulók számára a tanrendek összevetése után. Bizottság előtti vizsga is lehet; de esetenként előfordulhat a szaktanár általi meghallgatás.
- Iskolánk jellegéből adódóan kötelező a különbözeti vizsga hittan tantárgyból, harmadik osztálytól kezdődően, - ha olyan iskolából érkezik a tanuló, hogy semmiféle hitoktatásban nem részesült - mert ebben az osztályban a beavató szentség felvételéhez már hittani alapismeretek kellenek.

Osztályozó vizsga:

- Az évfolyam teljes anyagából vagy az egyes tantárgyak anyagából tehető iskolai vizsga, amelyre magántanulók; hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók folytatnak

Év végi vizsga:

- Hetedik osztálytól tizenegyedik osztályig meghatározott tárgyakból történik.
- Cél: a tanuló ismeretanyagának ellenőrzése, értékelése és az érettségi vizsgára való előkészület.
- A szóbeli vizsga bizottság előtt zajlik.

- A szaktanár a tavaszi szünet előtti utolsó tanítási napig köteles tételsort kiadni.
- A tételsorok összeállítása, majd a vizsga értékelése az érettségi szabályzat szerint történik 9-11. évfolyamokon.
- Teljes mértékben az érettségi vizsgák szituációját teremtjük meg, ezért kötelező a megfelelő ünnepi öltözet; iskolai egyenruha, nyakkendő viselete.

OSZTÁLY	ÉV VÉGI VIZD GÁK
7.	Hittan szóbeli
8.	Reál tantárgy VAGY ECDL vizsga 4 modul
9.	Idegen nyelv (írásbeli és szóbeli)
10.	Magyar irodalom VAGY Történelem
11.	Matematika Előrehozott érettségi vizsga VAGY Szabadon választott tantárgy

Érettségi vizsga:

- A 12 évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga, melynek rendjét állami vizsgaszabályzat határozza meg
- Iskolánk emelt szintű vizsga felkészítést tart a tanulók igénye szerint (fakultáció)

Emelt szintre készítünk fel az alábbi tantárgyakból

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Történelem
- Angol nyelv
- Német nyelv
- Biológia
- Kémia
- Fizika

- Földrajz
- Informatika
- Rajz
- Művészettörténet
- Hittan
- Testnevelés

KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

Magyar Irodalom

- Életművek 6
- Portrék 4
- Látásmódok 3 A kortárs irodalom 1
- Világirodalom 2
- Színház-és drámatörténet 2
- irodalom határterületei 1
- Regionális kultúra 1

Magyar nyelvtan

- Ember és nyelv 2
- kommunikáció 2
- magyar nyelv története 2
- Nyelv és Társadalom 2
- Nyelvi szintek 6
- A szöveg 2
- A retorika alapjai 2
- Stílus és jelentés 2

Történelem

Kezdetektől, a XVIII. századig; XIX.- XX. század; magyar történelem, egyetemes történelem

- Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek
- Népeség, település, életmód
- Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek
- Politikai berendezkedések a modern korban
- Politikai intézmények, eszmék és ideológiák
- Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
- Szabad témakör, de ez nem kötelező (pl. helytörténet)

Biológia

- 20 B tétel két témakörből: Embertan ; populációbiológia
- 20A tétel- kísérleti témák: 13 vizsgálat, 2 leíró ökológia, 3 növényhatározás, 2 állatfelismerés

Kémia

- Általános kémia 2; Szervetlen kémia 9; szerves kémia 9
- 20 kísérlet 10 szervetlen kémia, 10 szerves kémia területéről

Hittan

- Ószövetség
- Újszövetség
- Egyháztörténelem
- Fundamentális teológia
- Liturgikus dogmatika
- Erkölcsstan

Ének

- Népzene

- Zenetörténet
- Kortárs zene

Fizika

I. Mechanika

- *Newton törvényei*
- *Egyenes vonalú mozgások*
- *Munka, mechanikai energia*
- *Pontszerű és merev test egyensúlya, egyszerű gépek*
- *Periodikus mozgások*

II. Hőtan

- *Hőtágulás*
- *Gázok állapotváltozása*
- *Energiamegmaradás hőtani folyamatokban. A termodinamika főtételei*
- *Halmazállapot-változások*

III. Elektromágnesesség

- *Testek elektromos állapota*
- *Elektromos áram*
- *Elektromágneses indukció*
- *Elektromágneses hullámok*
- *Geometriai fénytán – optikai eszközök*

IV. Atomfizika, magfizika

- *Az anyag szerkezete*
- *Atommodellek, az atom elektronszerkezete*
- *A atommag összetétele, radioaktivitás*
- *Sugárzások – sugárvédelem*
- *Gravitáció, csillagászat*
- *A gravitációs mező – gravitációs kölcsönhatás*
- *Csillagászat*

Informatika

- *A kommunikáció*
- *Információ és társadalom*
- *Jelátalakítás és kódolás*

- A számítógép felépítése
- Az operációs rendszer és főbb feladatai
- Kommunikáció az interneten
- Könyvtárak
- Dokumentumtípusok
- Tájékoztató eszközök

A vizsgaleírás szerint e témaköröket kell szóban számon kérni, a többi elsajátításának ellenőrzése a gyakorlati vizsgán történik.

Testnevelés

- A magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- Az egészséges életmód
- Testi képességek
- Gimnasztika
- Atlétika
  - Torna
- Ritmikus gimnasztika
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Természetben üzhető sportok

Rajz és vizuális kultúra középszintű érettségi témakörök

- Vizuális nyelvi elemek
- Művészeti technikák
- Vizuális kommunikáció
- Színtan
- Fotó, mozgókép

- Tárgy- és környezetkultúra
- Ábrázolási rendszerek
- Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok, stílusjegyek, alkotók, művek

Angol nyelv és német nyelv

1. Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

2. Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természetmegóvásáért?
- Időjárás

4. Az iskola

- saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód Napirend, időbeosztás

- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

8. Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés

- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

III. 6. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Házi feladatok íratásának szabályai, elvi alapjai

A házi feladatok szervesen következnek a tanítás mindennapi menetéből; az elmélyítést, rögzítést és felkészülést szolgálják.

- Terjedelme és nehézségi foka életkori sajátosságokhoz kell hogy igazodjon
- A házi feladatok terjedelme legyen arányos a napi terheléssel és teljesíthetőséggel
- A diákönkormányzat képviselői udvarias formában kérhetik tanáraikat bizonyos fokú csökkentésre, ha az feltétlenül szükséges
- Az 1-6 osztályokban írásbeli feladatokat hétvégére mértékkel adunk
- Szóbeli feleletekre memoritereket hétvégére nem adunk az 1-4 osztályokban, de 5-8 évfolyamokon igen
- A memoriterek, összefoglaló feleleteknél megfelelő - 1 vagy 2 hét - felkészülési időt köteles adni a szakatanár
- 9-12 évfolyamokon az önálló ismeretszerzés alapkövetelmény, ennek gyakoroltatására mind szóbeli mind írásbeli feladatok adhatók
- tanulmányok készítéséhez álljon elegendő idő a felkészüléshez

III. 7. Szöveges értékelés az első évfolyamon

A tanulók értékelésének ez a legszebb, de a legnehezebb része is. Szép, mert végig tekintünk azon az úton, amit- segítségünkkel és közös erőfeszítésünkkel- egy-egy tanítványunkkal az év során bejártunk.

Az ív a vizsgált szakasz elejétől, a tanuló aktuális fejlettségétől indul. Ehhez mérjük minden esetben az elért eredményeket s az elvárható szinthez viszonyítva a fejlődés tempóját és mértékét.

Fontos, hogy megismerjük a szöveges értékelés törvényi háttérét.

- A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás; viszonyítás a követelményekhez, a tanuló korábbi teljesítményéhez, a társaihoz.
- Az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről
- Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott aktuális állapot között.

Az értékelés kifejezésének módjai:

- Metakommunikációs jelzésekkel
- Szóbeli vagy írásbeli véleménnyel
- Pontozással
- Százalékértékkel
- Szimbólumokkal
- Tárgyakkal
- A felsoroltak kombinációival

Ezekből következik, hogy a minősítés nem azonos az osztályozással, hiszen annak csupán egyik módja, még akkor is, ha ez tekinthető pedagógiai munkánk tradicionális eszközének.

Az értékelés funkciói:

- Diagnosztikai, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusoknak a helyzet felismeréséhez, a csoport és az egyén tanulási folyamatainak tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget a tanítási-tanulási folyamat szereplőinek és segítőinek.
- Szummatív funkció - megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, információkat ad pedagógusoknak, diákoknak és szülőknek

A szöveges értékelés mindhárom funkciót árnyaltan, differenciáltan ellátni.

Lehetővé válik és alapvető elvként a gyakorlatban érvényesíthető a gyerek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek pillanatnyi állapotának figyelembevétele.

A szöveges értékelés bevezetése módszertani sokszínűsége ösztönöz.

A tananyag differenciált, különböző képességekhez mért feldolgozása, elsajátítása lehetővé teszi az egyéni ütemű haladást.

Az egyéni munka fejleszti az önállóságot, önértékelést

A projekt alapú, személyes tevékenységekre, tapasztalatokra, élményekre tanítás olyan értékeket hozhat, amely a hagyományos tanítási folyamatban ki sem derülne.

A kooperatív tanulási technikák fejlesztik a gyerekek felelősség- és együttműködési készségeit és még sok egyéb képességeit, amelyek a hosszú távú sikerességhez nélkülözhetetlenek.

A szóveges értékelés módja az első évfolyamon

Szóbeli

- A tanuló magatartásáról, szorgalmáról tanulmányi munkájáról a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon
- Megfogalmazódhat
- Tanító részéről
- Tanulótársak részéről
- Önértékelés formájában

Írásbeli

- A tanulói produktumokra írt rövid, lényegre törő észrevételek megfogalmazása
- Témazáró felmérések megoldásának értékelése százalékos teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével, vagy a különböző nehézségű feladattípusok szintjének megadásával
- A tanulási folyamatban szükség szerint aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével előmenetelével kapcsolatban(üzenő füzetbe)
- Félévkor és tanévvégén részletes szóveges értékelés a tanuló magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi eredményéről.

Az értékelés tartalmi szempontjai lehetnek:

Magatartás

- Magatartási norma és szabályismeret
- Személykövetés a tanórákon, szünetekben, szabadidőben
- A tanuló helyzete a közösségben
- Viszonya a társakhoz, felnőttekhez, beszédstílusa, hangneme

Szorgalma

- Motiváltság és részvétel a tanulási tevékenységben
- A feladattudat fejlettsége, türelem, kitartás a feladatvégzésben
- Megbízhatóság és teljesítés igényessége

Tantárgyi teljesítmények:

- A helyi tanterv követelményeinek való megfelelés
- Fejlődés illetve fejlettség az alapvető készségekben (beszéd, olvasás, íráshasználat, szövegalkotás, mozgás, eszközhasználat, önkiszolgálás)
- Képességekben való fejlődés (szövegértés, megismerés, problémamegoldás, gondolkodás, döntés, együttműködés, konfliktuskezelés)

A szöveges értékelés koncepciójának lényege:

Elvi kiindulópontjai

- Az értékelés a gyerekért és a gyerekeknek szóljon
- Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- Nyitott legyen, ami nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- A gyerek lehessen aktív részese saját fejlődésének
- A szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről

Elvi következmények

- Minőség - központúság helyett fejlődés-központúság jellemezze
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- Legyen összhang a KNT a PP. a helyi tantervi rendszer értékelési koncepcióiba
- Jellemezze a gyakorlatot rendszeres és folyamatos értékelés
- Személyre szóló és ösztönző legyen- a tanítási - tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, fejlesztő szerepet betölteni
- Konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

Osztályfőnöki értékelés (előzetes szempontok)

- Együttműködés a társakkal, tanárokkal
- Konfliktuskezelés
- Szabályok betartása
- Közösségben, osztályban elfoglalt hely

- Kezdeményezőkézség
- Önbizalom
- Érdekérvényesítés képessége

A tanulás értékeléséhez :

- A munkavégzés rendezettsége
- Munkafegyelem
- Felszerelés
- Házi feladatok elkészítése
- Odafigyelés és összpontosítás
- Önállóság
- Segítéskérés és adás
- Együtműködés
- Érdeklődés
- Aktivitás
- Munkatempó
- Hatékonyság

Szociális érettség :

- Együtműködése: aktív, nyitott, udvarias, változó, visszahúzó
- Szokásrendszerhez való viszonya:
- Megbízható, változó, kialakulatlan, elutasító
- Önértékelés: alapos, reális, ingadozó, fejlesztésre szorul

III. 8. A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejlesztettségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

Az SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapdokumentum a Köznevelési Törvény, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek.

Az eredményes fejlesztés érdekében az **„Irányelv” meghatározza:**

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, rehabilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A rehabilitációs, rehabilitációs **tevékenységet meghatározó tényezők:**

- a sérülés típusa, súlyossága
- a sérülés kialakulásának ideje
- a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények a szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

Az együttnevelés szubjektív tényezői

Az iskola biztosítja:

- a SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatok beépítése az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítése az együtt-foglalkoztatásra
- rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítése, sérülés specifikus módszerek alkalmazása, folyamatos értékelés, együttműködést a szakemberekkel.

Kiemelt fejlesztési feladatok iskolánk sajátos nevelési igényű tanulói esetében

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégztetése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és/vagy gyógyúszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

*Kiemelt feladatok **diszlexia, diszgráfia** esetén:*

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciók módszerrel,

- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás szinterei

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,
- napközi, tanulószoba.

*Kiemelt feladatok **diszkalkulia** esetén:*

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

A megvalósítási szinterei

- matematika óra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

*Kiemelt feladatok a **részképességzavar** és/vagy **fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit** mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):* A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadály a olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.
- A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.
- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

Az érzékszervi fogyatékos nagyothalló tanulók fejlesztése

Az érzékszervi fogyatékos nagyothalló tanulók nevelési, oktatási lehetőségeit alapvetően befolyásolja a társult fogyatékoság jellege és súlyossága, ezért az iskolai fejlesztés elveit és szakaszait - valamennyi érintett fogyatékosági terület pedagógiai és rehabilitációs feltételeinek biztosításával – az adott tanuló esetében egyéni fejlesztési tervben határozzuk meg.

III. 9. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola, de a közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségnevelésben. Ennek többféle oka van, szakmai szempontból azonban mindenképpen léteznek különböző elvi megfontolások, melyek az iskolákat elsődleges fontosságúvá teszik az egészségvédelemi munkában. Ezen elvi megfontolások a következőkben foglalhatók össze.

Bevezető

Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolákat.

Az iskolák (legfőképpen az alapfokú iskolák) tanulói személyiségfejlődésük, az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, amelynek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában.

Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott tananyag, másrészt ezzel összefüggésben vagy ettől függetlenül, illetve ezt gyengítő módon hat az ún. "rejtett tanterv", az a nehezen felfejthető szövet, mely az iskolai mindennapok hozadéka, s melyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonylatok minősége egyaránt tükröződik. Ilyen értelemben az iskola az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának folyamatában a szocializáció kitüntetett színtere.

Az iskola mint társadalmi intézmény nem szociális vákuumban, hanem más társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így például egy egészségfejlesztési programhoz való csatlakozás hatást gyakorol az iskolának a szűkebb és tágabb környezetével való viszonyára, a környezet viselkedésére.

Mindezeket figyelembe véve az iskola és az óvoda, melyek a másodlagos szocializáció intézményei, olyan keretet adhatnak, amelyek között mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.

Jogszabályi háttér

A Nemzeti Alaptanterv értelmében az egészségnevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. Az iskolában történő egészségfejlesztésnek nagy segítséget nyújtott, hogy az iskola életét, az oktatási - nevelési folyamat egészét szabályozó főbb dokumentumokban hangsúlyossá vált a primer prevenció szerepe. A magyar iskolák legalapvetőbb dokumentumai, a pedagógiai programok az elmúlt évtizedben több alkalommal is átdolgozásra kerültek, és gyakran bővültek az iskola számára előírt újabb feladatok pedagógiai rendszerével is. Legutóbb a Közoktatási törvény írta elő 2004. szeptember 1. napjától a pedagógiai programok egészségnevelési programokkal történő kiegészítését.

Az oktatási intézmények egészségvédelmi, egészségnevelési céljait, feladatait meghatározó legfontosabb egészségügyi és oktatási ágazati jogszabályok, rendeletek az alábbiak:

32/2005. (XII. 22.) OM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról

6/D. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézmény vezetője megállapodást kíván kötni az intézményben üzemelő élelmiszerárúszító üzlet vagy áruautomata működtetésére, döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak.

243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 2. § 10. bekezdés

A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.

2003. évi LXI tv.-nyel módosított 1993. évi LXXIX. tv. A Közoktatásról

48. § (3) bekezdése értelmében: Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. Az iskolai egészségnevelési programnak tartalmaznia kell az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat, beleértve a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programot is. Az iskolai egészségnevelési program elkészítéséhez be kell szerezni az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.

52. § előírja az iskola számára a mindennapi testedzés feltételeinek megteremtését, valamint az 1-4. évfolyamon a mindennapos testmozgás biztosítását.

46/2003 (IV.7) országgyűlési határozat: Nemzeti Népegészségügyi Program.

A NEP kiemelt figyelmet fordít egészséges ifjúság problémakörére, kulcskérdésnek tekinti a serdülőkorúak egészség-magatartásának komplex iskolai és családi segítségét. Konkrétan megnevezi az alábbi feladatokat: meg kell teremteni azon tárgyi feltételeket, amelyek az iskolákat (óvodákat) biztonságossá, és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színtereivé teszik, a fiatalok egészséges szabadidő eltöltési lehetőségeit támogatni kell, a család mellett az iskola váljon az egészségfejlesztés alapvető színterévé.

28/2000. (IX. 21.) OM rendelet szerint "Az iskola helyi tantervébe - az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva - be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagot, melynek időkerete az 5-12. évfolyamon nem lehet kevesebb tanévenként 10 tanórai foglalkozásnál (10. § (5))."

1997. évi CLIV törvény az egészségügyről 38. §. (1) és (2) bekezdése tételesen felsorolja az egészségnevelésben elvárt szakmai tartalmakat:

A köz- és felsőoktatási, valamint a szakképzési rendszer, illetőleg a felnőttoktatás keretében az életkorhoz és a tanulmányokhoz igazodva meg kell ismertetni

- a) az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásainak törvényeit,
- b) az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet

megteremtésére vonatkozó tudnivalókat,

c) a személyes testi és lelki higiénés ismereteket,

d) a testmozgás és a sport egészségmegőrző szerepét,

e) a stresszhelyzetek megelőzésének, megoldásának és a konfliktusok kezelésének módszereit,

f) a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi érintkezés útján terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat,

g) a szenvedélybetegségeket, ezek káros hatásait, és a rászokás elkerülésének módját,

h) az elsősegélynyújtás elméletét és gyakorlatát,

i) az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit,

j) az egészséggel összefüggő etikai alapokat.

(2) Az egészségnevelésnek ki kell terjednie a betegségek, illetve kórmegelőző állapotok megelőzésével és korai felismerésével kapcsolatos tudnivalók, módszerek ismertetésére is. Ennek során hangsúlyozni kell az egyén lehetőségeit és felelősségét egészsége megőrzésével kapcsolatban.

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről VII. fejezet Nemzeti Egészségfejlesztési Program tartalmazza

(2) b) a megvalósítani kívánt egészségfejlesztési, egészségvédelmi célok meghatározását,

(2) c) a kitűzött célok megvalósításához szükséges feladatokat, azok végrehajtási sorrendjét

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról 2. sz. mellékletében tételesen meghatározza:

A nevelési-oktatási intézmény orvosa által ellátandó iskola-egészségügyi feladatokat:

5. Részvétel a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

a) Részvétel az iskolai egészséges életmódra nevelésben, a Nemzeti Alaptanterv végrehajtásában.

b) Egészségügyi információk közlése a szülőkkel és a pedagógusokkal.

• Az iskola-egészségügyi tevékenység keretében a védőnő által önállóan ellátandó feladatok:

7. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:

a) az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),

b) családtervezés, fogamzásgátlás,

c) szülői szerep, csecsemőgondozás,

d) szenvedélybetegségek megelőzése.

• Az iskolafogászati tevékenységet ellátó fogorvos feladatai:

8. Egészségügyi felvilágosító és nevelő tevékenységet folytat, részt vesz a nevelési-oktatási intézményben folyó egészséges életmódra nevelésben, az egészségtan oktatásban.

5/1995. (II. 8.) NM rendelet a körzeti védőnői szolgálatról

7. § (1) Közoktatási intézményben a gyermekek gondozását a védőnő az oktatási intézmény fenntartójával kötött szerződés alapján - külön díjazás ellenében - látja el.

(2) A védőnő az (1) bekezdése szerinti tevékenysége során

a) figyelemmel kíséri az oktatási intézményben tanulók testi, szellemi fejlődését,

b) elvégzi az 1. melléklet szerinti szűrővizsgálatokat,

c) a krónikus beteg gyermek, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek életviteléhez segítséget nyújt,

d) tanácsot ad, együttműködik a gyermek házigyermekorvosával (házi orvosával), a családdal, pedagógusokkal,

- e) pszichológussal, valamint a gyermek lakóhelye szerint illetékes körzeti védőnővel,
- f) előadást tart az egészséggel kapcsolatos alapismeretek, a családtervezés, a fogamzásgátlás és a családi életre
- g) való felkészítés kérdéseiről,
- h) kiemelt figyelmet fordít az egészséges életmódra nevelésre, a káros szenvedélyek megelőzésére. Az iskola vezetésével egyeztetve egészségügyi előadásokat, tanfolyamokat, vetélkedőket szervez,
- i) részt vesz az óvodai, iskolai környezet, a testnevelés, a gyógytestnevelés, technikaóra, étkeztetés higiénés feltételeinek kialakításában és ellenőrzésében, felkérésre szülői értekezleten tájékoztatást ad tevékenységéről,
- j) segítséget nyújt a pályaválasztással kapcsolatban,
- k) végzi a védőoltások szervezését, nyilvántartását és az ezzel kapcsolatos egészségnevelést.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7§ (ac)

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s **konkrét tevékenységekben alapozódhassanak** meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,

- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia,
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskola egészségnevelés összefügg a tanár magatartással, gondossággal, az intézmény szervezetségével. Csak néhány példa:

- Gondoskodunk az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről,
- Megfelelően tájékozódik az iskola a tanulók tanulást befolyásoló egészségi állapotáról, a részképesség zavarokról, megjelennek az ezzel kapcsolatos feladatok apedagógiai programban, s más iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató nevelő munkában.

- Az osztálytermek berendezése megfelel az egészségügyi szempontoknak (Igazodik azasztalok, székek mérete az egyes gyerekek testmagasságához.)
- Megfelelő a világítás.
- Megfelelő a számítógépek elhelyezése
- Figyelnek a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására.
- Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást.
- Ügyelnek arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében. Ügyelnek arra, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket.
- A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola gondoskodik a mozgásigény
- kielégítésről (nem csupán az alsó tagozatosokra vonatkozóan).
- Beépítik az óraterveikbe a tanórán belüli mozgáslehetőségeket.

Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott –lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Ezt egyeztesse, a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel. Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- Az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- Az egészséges táplálkozás (pl. az iskolai büfé választéka),
- A mindennapi testmozgás,
- A dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- A fogyatékosok és hátrányos helyzetűk integrációja,
- Az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- A szexuális nevelés – már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása (minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.) Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet érdemes fordítani. Osztályfőnöki órák (ajánljuk az osztályfőnöki órákhoz készített korábbi OM kerettantervi segédlet, amely az iskola jellegétől, a témáktól függő konkrét témakörök feldolgozására alkalmasak, pl. ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, az esetelemzések tartoznak ide.)

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb
- Játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap.
- Az iskola egészségét átfogó előre tervezett programok. Komoly szervezést, felkészülést
- Igényelnek, több iskola is összefoghat az adott régióban, megyén, településen belül.
- Hétvégi iskolai programok.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. Lehet osztályszintű, vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere, stb.
- Szakmai tanácskozások, tréningek.
- Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

Iskolán kívüli rendezvények

- Kortárssegítő képzés
- Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesetek, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény.
- Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.

Módszerek: Alkalmazott pedagógiai módszerek

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára (iskolaorvos, házi orvos, védőnő, ÁNTSZ)
- Tegyük szebbé az iskola környezetét, pl. rendezzünk versenyeket, készítsünk a tanulókkal, a témával kapcsolatos plakátokat, pontozzuk az osztálytermet, faliújságon a témával kapcsolatos cikkeket, írásokat, stb.
- Szervezzünk kirándulásokat, tegyük lehetővé a rendszeres testmozgást, a szülőket is vonjuk be ezekbe.
- Tekintsük át a tantárgyakat, és tegyünk javaslatot, hogy az egyes tárgyakban miként jelenhet meg az egészségfejlesztés szemlélete.

Mindennapos iskolai testmozgás program megvalósítása

A közoktatási törvény módosítása során az oktatási tárca megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit a közoktatásról szóló törvény 52.§ (-10.), valamint az 53.§ (9) bekezdéseiben foglaltak, továbbá a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról szóló

243/2003. (XI.17) Korm. Rendelet keretei között.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

Minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás-programban,

Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,

Minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna (l. a 243/2003.

(XII.17.) Kormányrendelet testnevelési alapelveit és céljait),

A testnevelési tananyag egészébe a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire (l. a 243/2003. (XII.17) Kormányrendelet testnevelési alapelveit és céljait, valamint az OM „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című, 2000-ben megjelent kiadványt)

Minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is.

A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a programban. A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében). A testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

III. 10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

2011. évi CXC évi Köznevelési Törvény 80§ (9) bekezdése szerint, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban tanévenként egyszer megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tanítása folyik. 2014-ben került bevezetésre.

Tesztek:

1. Testösszetétel és tápláltsági profil: Testtömegmérés, testmagasság, testzsírszázalék
2. Aerob fitsségi, állóképességi profil: Állóképességi ingafutás teszt- aerob kapacitás
3. Vázizomzat fitsségi profil:
4. Hajlékonysági profil: Hajlékonysági teszt: térdhajlító izmok nyújthatósága és a csípőízület mozgásterjedeleme.

Teszt	Vizsgált terület
Ütemezett hasizom	Hasizom ereje és erőállóképessége
Törzsemelés	Törzsfeszítő izmok ereje
Ütemezett fekvőtámasz	Felsőtest izomereje
Kéziszorító erő	Kéz maximális szorítóereje
Helyből távolugrás	Láb robbanékony ereje

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A 2011. évi CXC évi Köznevelési Törvény 27.§ (11) a,b,c pontja értelmében :

Az 1-4. évfolyamon délelőtt heti 4 testnevelés óra kerül megtartásra; 1 óra délután.

Az 5-12. évfolyamon délelőtt heti 4 testnevelés óra van, valamint 1 óra délután.

Azok, akik egyesületekben sportolnak, szülői kérelemmel távol maradhatnak a heti 1 testnevelés óráról. Erről bekérjük és iktatjuk az igazolásokat.

Az alábbi határozatot kapják meg a tanulók:

A Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium igazgatónővére Koczkás Emma M. Eszter ..... osztályos tanulót felmentem a mindennapos testnevelés délutáni órája alól, amennyiben igazolja egyesületi tagságát, és az edzéseken való részvételét.

Az iskolában tornacsarnok kondi terem, sport udvar áll rendelkezésre a testnevelés órák lebonyolításához. Szükség esetén az iskola aulája, esetleg a színházterem nézőtere is rendelkezésre áll.

IV. ÉRETTSÉGI VIZSGÁKRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOZÁS PANDÉMIA ESETÉRE

- A pandémia illetve járvány fennállása idején az írásbeli érettségi napján délutánis iskolai oktatás van, így az írásbeli vizsga helyszínei rugalmasabban kezelhetők, nagy terek állnak rendelkezésre.
- Az őszi érettségi vizsga nagyobb létszámú vizsgái esetére tanítás nélküli munkanapot adunk. (2020. őszi vizsgaidőszak október22.)
- A járvány idején az iskola két főbejáratán és az aula 3 bejáratán érkehetnek. Itt kézfertőtlenítés és hőmérőzés lesz. A diákokat a felügyelő tanárok fogadják, és ezt elvégzik. A vizsgatermeknek megfelelően érkehetnek valamelyik bejáraton, a terem beosztásnak megfelelően az email címeiken erről értesítjük a vizsgázókat.
- A termekben- színházterem, aula- , osztálytermek- szintén felületfertőtlenítés és kézfertőtlenítő áll rendelkező.
- A vizsgatermek színházterem, aula, osztályterem
- A maszk használata a belépéskor kötelező; a közösségi tereken szintén. A vizsga ideje alatt a helyzettől függ.
- A pedagógusok számára a maszkviselés kötelező; a feladatok átvételekor a kesztyű is.
- Egy évfolyamunk van, ezért a tanári felügyeletet a minimális tanári felügyelettel oldjuk meg, úgy, hogy a tanárok váltják egymást a csoportokban.
- Csak portaszolgálat működik; bármilyen veszélyhelyzet esetén a felügyelő tanárok közül a nem felügyelők, helyettes tanárok látják el a felmerülő problémát.

V. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

V. 1. Érvényességi ideje

V. 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

V. 3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására

- Az intézményfenntartója
- Az intézmény vezetője
- A tagintézmények vezetői
- A nevelőtestület bármely tagja
- Szakmai munkaközösségek szülői munkaközösség tehet javaslatot.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el s a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított pedagógiai programot a következő tanév első napjától kell bevezetni.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

A 2018. évi módosítás nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

- az intézmény fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél
- az intézmény irattárában
- az intézmény könyvtárában
- a tanári szobában

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat 2018.11.05-i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kalocsa, 2018. 11.05.

DÖK tanár vezetője

A Pedagógiai Programot a Szülői Munkaközösség 2018.11.05. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2018. 11.05.

SZMK vezetője

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 2018. 11. 12. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2018.11. 12.

Igazgató

A Nagyasszonyunk katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programját a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek Társulatának tanácsa és Általános Elöljárója- mint fenntartó- jóváhagyta.

Budapest, 2018. 11. 08.

Generális Főnöknő

Nemdohányzók védelmének szabályzata

Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény

6300 Kalocsa, Asztrik tér 1.

OM: 027743

Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Székhely: 6300 Kalocsa, Asztrik tér 1.

Jelen Nemdohányzók Védelmének Szabályzatát a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény nemdohányzó dolgozóinak védelmével összefüggő feladatok ellátása érdekében adom ki a szükséges törvények figyelembe vételével. Jelen Nemdohányzók Védelmének Szabályzata az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékletét képezi.

Kalocsa, 2008. szeptember 1.

Solti Kálmán, igazgató

A nemdohányzók védelmének szabályzata

Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

6300 Kalocsa, Asztrik tér 1.

OM: 027743

Törvényi háttér:

Készült a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1990. évi XLII. Törv. alapján.

Betartásért felelős személy: igazgató.

Érvényes:

200.....-tól visszavonásig, vagy az esetleges módosításig.

Az intézkedés célja:

A nemdohányzók védelme a dohányzás egészségkárosító hatásaival szemben, illetve a dohányzáshoz a társadalmi együttélés magatartás – normáinak megfelelő dohányzási szokások megtartásához fűződő jogosultságok tiszteletben tartása. Ezzel segítjük a tanulók egészséges életmódra nevelését is.

Dohányzási tilalom:

- Az iskola egész területén (épületeiben és udvarán) tilos a dohányzás
- A tilalom valamennyi rendezvényre és mindenkire vonatkozik: diákokra, pedagógus és nem pedagógus dolgozókra, látogatókra, külső cégek által szervezett képzések és rendezvények résztvevőire.
- A tilalomra a bejáratnál kifüggesztett tábla figyelmeztet.
- A dohányzási tilalmat minden tanévben beiratkozáskor, a Házirend ismertetésével egy időben, továbbá az első szülői értekezleten tudatni kell a szülőkkel.
- Az iskola helyiségeinek bérbeadásáról szóló szerződések aláírásakor a bérbevevőt is tájékoztatni kell a dohányzási tilalomról.

A dohányzás szabályozása:

- Az intézmény felnőtt dolgozói, valamint az iskolában különböző céllal tartózkodó felnőttek (18. életévüket betöltötték) csak az iskola területén kívül dohányozhatnak.
- Az iskolán belül nincs dohányzásra kijelölt helyiség.

A szabályzat betartásával kapcsolatos intézkedések:

- Mivel az iskolai Házirend is figyelmezteti a tanulókat a dohányzás káros hatásaira, ezért annak megszegői fegyelmi intézkedésben illetve fegyelmi büntetésben részesülnek.
- Fegyelmi vétséget követnek el azok a felnőttek is, akik a nemdohányzók védelméről intézkedő 1999. évi XLII. számú törvény előírásait megszegik.

A nemdohányzók védelmének szabályzata

Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

6300 Kalocsa, Asztrik tér 1.

OM: 027743

A dohányzási tilalmat megszegő diákokat az iskola bármely dolgozója köteles figyelmeztetni és felszólítani. A felnőttek egymást is kötelesek felszólítani a dohányzás beszüntetésére.

Amennyiben a felszólítás nem jár eredménnyel, úgy az iskola általános igazgatóhelyetteséhez kell fordulni, aki a dohányzó személy ellen eljárást kezdeményez.

(Eredménytelen felszólítás esetén jegyzőkönyvet vesz fel.)

Záró rendelkezések

A szabályzat hatálya kiterjed az intézmény valamennyi alkalmazottjára és más munkavállalójára.

Jelen szabályzat hatályba lépésével minden korábbi vonatkozó belső utasítás hatályát veszti.

A szabályzat tartalmát az intézmény vezetői kötelesek ismertetni a beosztott munkatársakkal.

Az igazgató által kijelölt felelős vezetőnek vagy az adatvédelmi felelősnek gondoskodni kell jelen szabályzat olyan módosításáról, amely az új törvények és rendeletek hatályba lépése miatt szükséges.

A nemdohányzók védelmének szabályzata

Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

6300 Kalocsa, Asztrik tér 1.

OM: 027743

Jóváhagyás

A Köznevelésről szóló módosított 1993. évi LXXIX. Törvény 40. § (9) bekezdés utolsó mondata értelmében biztosított jogunknál fogva kijelentjük, hogy a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény Nemdohányzók Védelmének Szabályzatát jóváhagyjuk.

A fenntartó nevében:

.....

a fenntartó képviselője

Kalocsa, 2008. szeptember 01.

V. 4. Legitimáció

A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

A 2020. évi módosítás nyilvános, minden érdeklődő számára megtalálható:

- az intézmény fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél
- tanári szobában
- iskola honlapján

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat a 2020. szeptember 29-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kalocsa, 2020. 09.29.

DÖK -öt vezető tanár aláírása

A Pedagógiai Programot a szülői munkaközösség 2020. szeptember 28-án tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2020. 09.29.

SZMK vezetője

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 2020. szeptember 28-án tartott értekezletén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2020. 09. 29.

Kocsis Emília
Igazgató

A Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programját a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek Társulata és Általános Elöljáró,- mint fenntartó- jóváhagyta.

Budapest, 2020. 10. 03.

David Bernadette

Általános Elöljáró

V.4. Legitimáció

A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

A 2022. évi módosítás nyilvános, minden érdeklődő számára megtalálható:

intézmény fenntartójánál

intézmény vezetőjénél

tanári szobában

iskola honlapján

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat a 2022. november 16-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kalocsa, 2022. 11. 28.

Baltás Mária Kera

DÖK-öt vezető tanár

A Pedagógiai Programot a szülői munkaközösség 2022. november 21-én tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2022.11. 28.

Kilics László

SZMK vezető

A Pedagógiai Programot a tantestület 2022. 11. 21-én tartott értekezletén véleményezte és elfogadta.

Kalocsa, 2022. 11. 28.

Kocsis Emma M. Erő

Igazgató

A Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programját a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek Társulata és Általános elöljárója elfogadta.

Kalocsa, 2022.11. 30.

Dóni Bernadette

Általános Elöljáró

